

Brassói Lapok

XL. évfolyam
40. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfő

1934. évi február 19

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az előfizetési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szöveggel 6 lej, páratlan (jobb) szöveggel 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király utca 56-58. Telefon-zámok: kiadóhivatal 82. szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK SZÉKELYUDVARHELYT!

Valami megint kimaradt...

Nyilvánosságra került a közigazgatási törvény módosító javaslat végleges szövege.

Első, futólagos elővételénél — meg kell adni — a javaslat nem kelt rossz benyomást. Ellenkezőleg, több tekintetben még rokonszenvesnek, üdvösnek is mutatkozik. Ki kifogásolhatja például benne azt, hogy a községi, városi és megyei tanácsok tagjainak a számát lecsökkentik, meg hogy a körforgásos rendszerrel három évenként a tanácsok tagjainak csak egyharmadát válthatja le, biztosítva ezáltal az önkormányzat folytonosságát. Az eddigi túlméretezés tanácsokban — ahogy a közmondás tartja — „sok volt a kodácsolás és kevés a tojás”. Az a körülmény viszont, hogy a tanácsokat a jövőben — egészüket véve — meghatározatlan időre választjuk, mintegy kezességnek látszik arra, hogy sorsuk végre kikerül a politikai változások sodrából, vagyis az önkormányzati szervek a kormányváltásoktól függetlenül, csak a saját törvényük előírásai szerint fognak a jövőben működni.

Tul szép, semhogy igaz lehessen, — mondjuk azonban Shaw-val, ha a javaslatot tüzetesebben szemügyre vesszük, egy kicsit tanulmányozzuk. Mert lényegében ez a javaslat is tovább kormány-pórázon tartja a helyi közigazgatást s bizony a jövőre is kiszolgáltatja a politikai uralomváltozásoknak. Mégpedig ama sok „ha” révén, amellyel a községi, városi és megyei tanács feloszlásának lehetőségét meghatározza. Mert például minden további nélkül felosztható bármely tanács, ha „törvénytelenséget” követ el, ha politikai jellegű határozatot hoz, avagy ha tevékenységével sérti az állambiztonságot, vagy a nemzeti érdekeket. Ezek a feltételek annyira pontatlanok, annyira nyújthatók és szabadon felfoghatók, hogy a „határozatlan időre választott” tanácsok bármelyikének bármikor nyakába lehet akasztani általuk a hurkot.

Mint megannyi elődje, ez a javaslat sem szabályozza a kisebbségkezelési területekre nézve a nyelvhasználati jogot, amelyet tudvaleg a békeszerződéssel szoros kapcsolatban levő párisi egyezmény biztosít. Manuék és Vajdák azt ígérték, hogy ezt a kérdést külön kisebbségi törvénnyel rendezik. Persze, elmulasztották. S a jelenlegi kormányzat már észbe sem jut ez a probléma, amely pedig nem mellőzhető éppen akkor, amikor a helyi önkormányzatot reformálják ilyen, vagy amilyen értelemben. Így aztán az a magyar, vagy más kisebbségi többségi tanács, amely csak a maga nyelvén felel meg kellően a helyi önkormányzat követelményeinek, ezután is állandóan hajszálon lóghat majd. Elég, ha az uralkodó nemzet valamelyik vakbuzgó tagja tüzet kiált a kisebbségi nyelvhasználat miatt, s a tanács máris „oszlík” azon a címen, hogy „sérti az állambiztonságot, vagy a nemzeti érdekeket.”

Már vagy évtizede átlag minden esztendőben módosítják, újramódosítják a közigazgatási törvényt, a legkülönbözőbb elvek és szempontok szerint. Mikor változtatják meg már egyszer olyan értelemben is, hogy az igazi önkormányzat megvalósulhasson s hogy ne legyenek állandóan törvénytörők, amikor élni akarunk emberi és szerződéses jogainkkal?

Mert az új módosító javaslat szerint is mi, a kisebbségek, községi, városi és megyei tanácsainkat valóban „meghatározatlan” időre fogjuk választani. Csak annyi időre, amennyire a mindenkori többségi kormányzatnak tetszeni fog...

Dollfuss

németországi minóra intézi el a szociáldemokratákat

Az európai diplomácia nem örül az új osztrák helyzetnek

Bécs, február 18

Ausztriában még mindig tart a négy-napos vérontás likvidálása.

A főváros életének külső képe nagyjában olyan, mint békésebb napokban volt. Szombaton reggelre már az iskolákban is megkezdődött a tanítás, a forgalom — különösen a belvárosi részekben — megindult, a járőrök legnagyobb részét bevonták s csak a legfontosabb középületeknél hagyták meg a fegyveres karhatalmi őrseket.

A rögtönítélő vérbírók munkában vannak ugyan, de ha hoznak is halálos

yorkban is vér folyt az ausztriai események miatt.

Az európai nagyhatalmak pedig nagy izgalommal szemlélik Ausztria belső átalakításának előkészületeit, amely nem lehet más a történetek után, mint a Heimwehr parancsuralmának elismerése mellett a fasiszta államrendre való mentől gyorsabb áttérés. Amíg Dollfuss budapesti útja előtt az európai nagyhatalmak annak a lehetőségét keresték, hogy Ausztriát a Népszövetséghez beadott panaszirattal kapcsolatban miképpen védelmezzék meg a németországi hitleris-

trák náci látva, hogy Dollfuss vaskezes is tud lenni, máris számosan otthagyták a horogkereszt jelvényt és átpártoltak a hazafias egységfront táborába. De viszont Dollfuss azt is elérte, hogy Hitler, aki erőszakért maga sem megy a szomszédba, a Daily Mailban nyíltan megbélyegezte Dollfuss vérontását és az osztrák ellenforradalom művét összehasonlítva a németországi náciellenforradalom vesztéslistájával, elkönyveltette a maga javára azt az erkölcsi érdemet, hogy legalább gyermekek és nők vérével nem festették vörösré az utcaköveket. S fájdalmas, hogy Hitlernek ezen a területen is van némi igazsága, ha a világ közvéleményével el tudja felejtetni az internálótáborokban történt „szökési kísérlet” közben történt orgvilkosságokat.

Jelentéseink egyébként a következőkben adnak képet a legfrissebb ausztriai eseményekről:

Tizenhét halálos ítélet, kilenc kivégzés

Annak ellenére, hogy péntek délután a Dollfuss-kormány elrendelte a rögtönítélő bíróságok munkájának felfüggesztését, a statárium mégis tizenhét halálos ítéletet hozott.

A kivégzést azonban csak 9 esetben hajtották végre, míg hat halálraítél sorsáról nem érkezett közelebbi jelentés.

A froridsdorfi villamos pályaudvar öt alkalmazottjának ügyében indított statáriális eljárás során pedig 3 vádlottat rendes bíróság elé utaltak, két halálos ítéletet pedig életfogytiglanra szóló és 15 éves fegyházbüntetésre változtattak át.

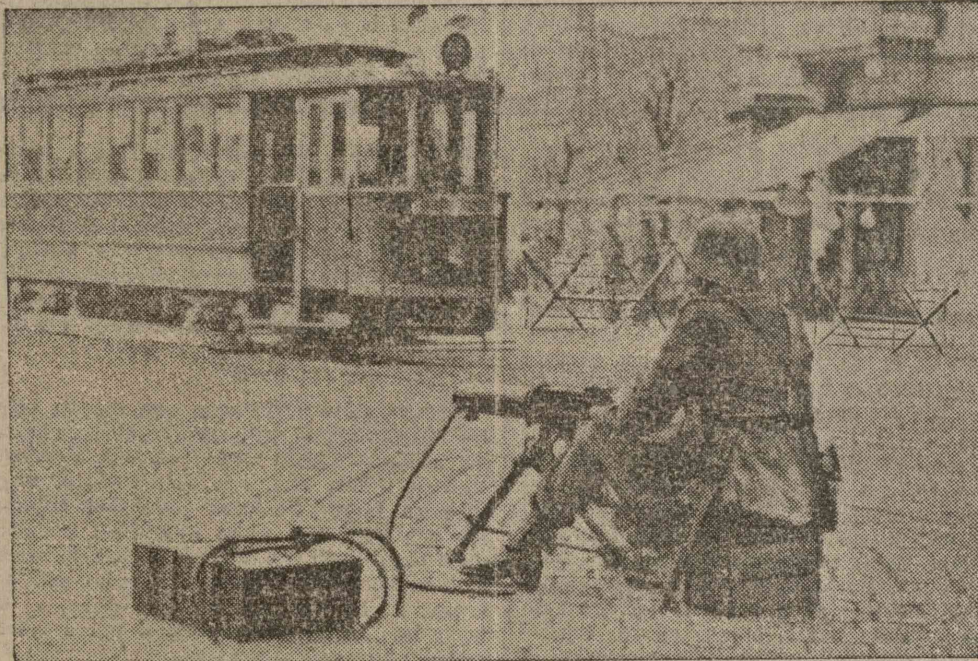
A jelentések nem közlik a kivégzettek teljes névsorát sem. A szűkszavú táviratokból és telefonjelentésekből csak az állapítható meg, hogy Bécsben Svoboda Emil munkást, St. Pöltenben pedig Rauhenberg Viktor 26 éves köművest és Hoy János 43 éves munkanélkülit végezték ki. A többiek neve egyelőre ismeretlen.

A Bécsben őrizetbe vett körülbelül 2 ezer 300 munkás legnagyobb részét szabadlábra helyezték, mert kiderült róluk, hogy egyszerű közkatonaik voltak. Azik azonban gyanusak arra, hogy vezető szerepet tölthettek be a forradalom megszerzésében és a harcok irányításában, azok továbbra is fogságban maradnak és bíróság elé kerülnek.

Február 25. után nincs irgalom a legyverrejtegetőkre

A Dollfuss-kormány pénteken hivatalos hirdetményben tette közzhírré, hogy a felkelők február 25-ig a teljes büntetlenség biztosítása mellett beszovalhatják fegyvereiket, sőt még jutalmat is kap-

PILLANATFELVÉTEL A VÉRAZTATTA BÉCSI UTCARÓL

Gépfegyveres őrszem az osztrák főváros egyik forgalmas utóján, amelyet drótsővényekkel kerítettek el.

ítéleteket, azokat csak a legsúlyosabb esetekben hajtják végre s a jelentésekből az derül ki, hogy ha a statáriális bíróság ki is mondja a halálos ítéletet, azt most már szabadságvesztésre változtatják át.

A megtorlás azonban nem marad el. A pénteken éjszaka megtartott osztrák minisztertanács — többek között — már meghozta azt a határozatot, amely a szocialista mozgalom politikai törekvéseit belátható időre teljesen megsemmisíti. A minisztertanács ugyanis kimondta,

hogy az összes szocialista mandátumokat elkövetik.

Az a kíméletlen erővel, amellyel Dollfuss-kormány a jelenleg még életben levő alkotmány védelmére fegyvert fogott, a baloldal négy-napos polgárháborúját vérbefojtotta, külföldön napról napra élesebb tüntetéseket robbant ki. Csütörtökön a pozsonyi Hal-téren játszódtott le egy elkeseredett munkástüntetés pénteken már Madridban és New-

ták meg-megújuló propagandájával szemben, ma már a helyzet annyira megváltozott, hogy a három hatalom — Anglia, Franciaország, és Olaszország — azon tanácskoznak, hogy nem Genfben, vagy Berlinben, hanem Bécsben emeljenek szót Ausztria függetlensége érdekében! Az európai diplomácia e pillanatban egészen jogosan retteg attól, hogy a sokat hangoztatott osztrák függetlenség már csak szópillanás, amelyet a közeli napok eseményei esetleg szines szappanbuborékként pattantanak szét.

Mert igaz ugyan, hogy Dollfuss befelé szinte hihetetlen mértékben megerősítette hatalmi súlyát, helyesebben mondva, a győzedelmes Heimwehrt. — Igaz, hogy erkölcsiekben is zsebrevágta azt a kis hasznát, hogy az osztrák náci táborában óriási a riadalom, mert azok kételkedtek abban, hogy Dollfuss ilyen erőteljes eszközökkel harcolhasson politikai ellenfelei ellen. S ha igaz, az osz-

Tessék kívágni és eltenni!

10. sz. SZELVÉNY

a B. L. februári
regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab februári szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 február havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedhetők a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál (Cosmopolis), Calea Griviței 10; Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetése az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

nak. A hatóságok már meg is kapták az utasítást arra, hogy február 25-ig minden önként beszedeltetett lőfegyver után 2, gépfegyverért pedig 50 schilling jutalmat fizessenek ki.

A február 25-i határidő eltelté után azonban a hatóságok könnyőrelül bíróság elé állítják a fegyverrejtegetőket.

A kormány hivatalos jelentése szerint péntekig beszedeltetett 50 gépfegyvert, 1800 gyalogsági lőfegyvert, 700 szaronyt, 400 revolvert, 1100 kézipisztolyt, 800 ezer darab gyalogsági töltényt, 50 ammónitbombát, 15 kg. dinamitot, és 6 kg. más robbantószer.

Ujabb hivatalos veszteséglista

Az osztrák kormány pénteken kiadott hivatalos jelentése szerint

a karhatalmi csapatok 102 halottat és 319 sebesültet, míg a forradalmárok 137 halottat és 339 sebesültet veszítettek.

A jelentés hangsúlyozza, hogy a polgári halottak és sebesültek között számosan vannak olyanok is, akiknek semmi köze sem volt a forradalmi harcokhoz.

Ötezer schilling vérdíjat tűztek ki az elmenekült Wallis fejére

Wal's Kálmánnak, az elmenekült magyar származású forradalmárnak fejére az ausztriai hatóságok már kitűzték ezer schilling vérdíjat. Az üldözések eddig nem volt eredménye ezért a vérdíj összegét ezer schillingről 5 ezer schillingre emelték fel.

A forradalmi front az egész vonalon összeomlott. Egyedül Linzben volt egy kis utcai harc a karhatalom és a felkelők között. Az újabb eseteket az robbantotta ki, hogy a linzi hatóságok a „Dicső november 12” feliratu emléktáblát eltávolították helyéről. A linzi utcai harc kimeneteléről minden közelebbi adat hiányzik.

Obendorf közelében ismeretlen tettesek bombát helyeztek el a vasúti pályatesten és

a síneket néhány méteres szakaszon felrobbantották.

Nem bizonyos azonban, hogy ezt a merényletet szocialisták követték el, inkább valószínű, hogy az utolsó két hétben egészen „háttérbe szorított” náci adtak életjelt magukról a robbantással.

Az osztrák nácifrontról jelentik:

Innsbrucki jelentések arról számolnak be, hogy a tiroli lövészegyleteket mozgósították és Innsbruckban vonták össze. Erre az intézkedésre állítólag azért volt szükség, mert

a náci a zavaros helyzetet államcsíny végrehajtására akarták felhasználni.

Közelebbi részletek azonban a puccsal kapcsolatban hiányoznak.

Más bécsi jelentések viszont azt hangsúlyozzák, hogy

az ausztriai nemzeti szocialista mozgalomra rendkívüli hatással volt az az érély és kegyetlenség, amellyel Dollfuss kancellár a baloldali forradalmat vérbefojtotta.

A náci sohasem hitték, hogy a kis Dollfuss ilyen eszközöket is igénybe merjen venni és most, amikor látták erélyességét, állítólag igen sokan elpártoltak a náci mozgalomtól és beléptek a Dollfuss mögött felsorakozó hazafias frontba.

Miklas levele Dollfuss-hoz

Miklas szövetségi elnök pénteken rendkívül megleghangu levelet intézett Dollfuss-hoz. Megdicsérte a kancellárt rendkívül szilárd és erélyes magatartásáért, amelyet a nehéz napokban tanúsított s köszönetet mondott azért, mert a beláthatatlan következményekkel járó felforgató mozgalmat sikerrel legyőzte.

Levele végén Miklas elnök azt a kívánságát szögezte le, hogy a forradalmi harcokban elesettek családjáról az állam utján gondoskodjanak.

A szövetségi elnök levelét a Dollfuss-kormány falragaszokon hozta nyilvánosságra.

Egy eredmény már van: a hazafias köszöntés!

A győzedelmes ellenforradalomnak első eredménye és vívmánya már megvan. Megvan annak az újfajta köszöntésnek alakjában, amelyet az osztrák tanítézetben tettek kötelezővé: Az új, haza-

fias köszöntés ennyi: „Treue zu Österreich!” (Magyarul: Légy hű Ausztriához).

Megsemmisítették a szociáldemokrata mandátumokat

A Dollfuss-kormány tagjai pénteken délután 4 órakor minisztertanácsra gyűltek össze, s egészen a hajnali órákig tanácskoztak a legsürgősebb teendők felett.

A kormány többek között elhatározta, hogy Tirol, Karinthia és Burgenland területén azonnal megszünteti az ostromállapotot és a többi tartományokban is rövidesen visszavonja a kivételes intézkedéseket.

Elhatározták, hogy az összes szocialista mandátumokat megsemmisítik.

A minisztertanács foglalkozott a rögtönítelő bíróságokon hozott halálos ítéletekkel is és annak a hat halálraítéltnak, akinek sorsáról még nem érkezett jelentés, kegyelmet adott.

Bécsben egyébként a torlaszokat már eltávolították az utcákról, bevonták az őrségeket és csak a középületek katonai őrségét hagyták meg.

A minisztertanács foglalkozott a kormány kiegészítésének kérdésével is Smitzet, akit a szociáldemokrata bécsi városi tanács feloszlátása után Bécs kormánybiztosává delegáltak, tárcanélküli miniszterré nevezték ki, Neustädter-Stürmert pedig népjóléti miniszterré. A két új miniszter már le is tette az esküt

Lemondott Alsóausztria tartományi főnöke

Emlékeztünk még arra, hogy a forradalmi harcokban elesett Heimwehr-parancsnok temetésén Starhemberg herceg igen harcias beszédet mondott s kijelentette, hogy Ausztriában csak a demokratikus politikusok türelmessége érlelte meg a „vörös veszedelmet”. Beszédében nyíltan meg is támadta Selegent, Alsóausztria tartományi főnökét, akit arra szólított fel, hogy vonuljon vissza minden politikai szerepléstől.

Schlegel pénteken kihallgatáson jelent meg Dollfuss kancellárnál s vele az alsóausztriai alkotmányreform kérdéséről tanácskozott. Magánjelentések azonban úgy tudják, hogy a tartományi főnök élesen tiltakozott és védekezett Starhemberg gyanúsítása ellen. Politikai körökben biztosra veszik, hogy Selegen rövidesen lemond állásáról.

Véres tüntetések Madridban és Newyorkban

A szélsőbaloldali sponyal munkástömegek pénteken népgyűlést tartottak Madridban és azon éles támadást intéztek a kormány ellen, amely nem tiltakozott az osztrák kormánytól a vérontás ellen.

A harcias hangulatu tüntetőket karhatalom verte szét. A tüntetés szétverése után a tömeg ismét csoportokba verődött és megütközött a jobboldali üntetők tömegével. Az elkeseredet utcai harcban egy spanyol fasisztát agyonlőttek.

A madridi szocialista sajtó igen éles hangon ír az ausztriai eseményekről és

Zsolt Béla: BUDAPESTI LEVÉL

Egy elragadó nép

„Egy elragadó nép!” — kiáltott fel az amerikai hírlapíró, miután néhány napon át nézézett Pesten és az országban, beszélt egy-két tudóssal, művésszel, társadalmi kiválósággal és megismerte a magyar parasztot. A sok pu és bajban üdítő zuhanyként hat ez a franciaszuperlatívuszban elhangzott bók: az apolitikus fejevesztettségéből egy pillanatra föleszmél és kiegyenesedik a gondjaitól megtaposott, buérzetétől régen elbűszott magyar ember. Hát csakugyan? Csakugyan elragadók vagyunk? A tudós, aki a szerzetesek szegénységét fogadalom nélkül tullicitálja, az író, aki lanyar mosollyal kénytelen feláldozni a chef d'oeuvre egy-két hatásos csattanóért, egy-két blague-ért a polgár, aki állandóan a pánik arckifejezését hordozza, mintha a nap minden pillanatában egy-egy házból lenne kénytelen kimenteni, ami menthető? A munkás, akinek a vegetatív élete olyan titokzatos, mint a nagyvárosok legsötétebb negyedeiben a kínaiaké? A paraszt, aki mereven elbámul a száz-ezer holdak fölött és még mindig nem lehet tudni, hogy közben mire gondol?

Már fölledeztünk az olasz nép festői báját, a francia dévaj szellemét, a spanyol szenvedélyességét, a német produktív alaposágát, az osztrák kedélyességét, az angol hüvös eleganciáját, az amerikai gyerekesen mindenre kapható nagystílűségét. El vagyunk ragadtatva az egész világtól. Most jön valaki, aki fölünk van elragadtatva. Jön valaki, aki szembezáll a sznobizmusunkkal és csodálkozva rajtunk felejt a szemét. Felfedez bennünket. Csakugyan, nézzük csak meg közelebbről, hátha itt is van valami, ami csodálkozónál, ami elragadtatásra érdemes. Az ember jobbra-balra tekintget, látja az eget-földet, a távoli csillagokat, látja az embereket, akik szembejönnek, látja a képet és a mozgókép végtelen perspektíváit, csak a saját arcát nem látja. Az amerikai hírlapíró egy pillanatra megvillantotta

előttünk a hízogó tükröt, de próbáljuk meg most tárgyilagosan rekonstruálni az arcunkat. Milyen ez az arc, amelyet a sok ránc, barázdá behegedt és be nem hegedt seb ellenére elragadónak lát az idegen?

A pesti ember, a pesti polgár, — kezdjük vele a sort. A világ legcsodálatosabb emberfajtája: a naiv, hepciáskodó és beugratható kamasz és a minden hájjal megkent, beavatott keveréke. Egyik pillanatban színházi közönség, amely egy mulat a mókán, mint a gyermek a cirkuszi bohócon és a pubertás torokhangján nevet a pajzán tréfán, mintha először sejtetnék vele a gólyamése valószínűségét. A másik pillanatban tulbecsült külföldi nagyságok, divatok és szellemi áramlatok bukna el hirtelen jelentkező biztos kritikáján, csallhatatlán ítéletén. Elvezni akar és tud, látszólag ez a legelemibb igénye, — senkisé tud olyan heroikusn viaskodni rossz törvénnyel, copfall, képtelen terhekkal, konjunkturákkal, majd, hogy azt nem mondjuk: elemi erővel a mindennapi öröm kedvéért. A pesti polgár örülni akar, Budapest boldog akar lenni. E gyönyörű városban, amelynek van hegye, vize, egy-millió ember szeretné élvezni az életet. Ezért van minden: találekonyasága, amellyel kipróbálni a lehetetlenből a lehetőséget. A sokféle tehetség, okosság és ügyesség, amely a pesti polgárban dacol a tehetségtelenség, az ostobaság és a lomhaság nem egyszer hivatalos tendenciával, az élet iránt való szenvedélyes szerelemből táplálkozik. „Még a borsón is szépet álmodom.” Ehelyett a pesti polgár jeliséje így hangzik: „Még a borsón is szépen élek.” És megpróbálja és talán meg is csinálja, ha egy kicsit hagyják. Ha nem fojtják meg végképpen az élet mindennapi nyavalyáinak mesterseges fokozásával, ha nem kergetnek ki mindenkit, akinek a tehetsége, találekonyasága erőteljesebb, semhogy elérne a politikai és gazdasági keretek bilincseiben. Mert ez a lelkes, városába és hazájába szerelmes kamasz, aki színes életével, temperamentumával, humorával elragadja az idegent, egyre inkább nem leli honját e hazában. És kénytelen a hiúságunkat azokkal a kétesértékű hírekkel táplálni, hogy a pesti tehetség, a pesti ügyesség és a pesti fantázia a külföldön öregbit a magyar becsületet.

★

Vannak színészeink, akik nem csupán kötelek udvariasságból kényszerítik ki az idegenből a lélegzetelállító meglepetés indulatszavait. Vannak íróink, akik egy szerencsétlen, vagy ügyetlen kulturkölpolitika jóvoltából elitkolják a külföld elől, amire a külföldi irodalom majd tíz év után fog rájönni. Vannak torzóink, akik nem fejezik be önmagukat, mert nem éremes, de ha egy pillantást vet rájuk, a befejezetlen műből következtetni tud a műremekre. És el van ragadtatva.

Van egy magyar munkástípus, amely a legvadabb időkben, akkor, amikor állítólag a munkásság igazi forradalmát vívta, higgadt-ságra, mérsékeltre intette a polgári megköttyösödöttakat. Amely nyolc év óta a legrosszabb napokban és legsúlyosabb megalázások között meg tudta őrizni a fegyelmességét, amely a magyar könyvpiac forgalmának eddig legszámottevőbb tényezője. Amelynek a külföld munkapiacán a legnagyobb forgalmi értéke van, mert a legjobban tudja a dolgot és szívós és lekiismeretes. Amely a kifelé haladó villamosok perrónján, ha elbeszélget, megnyugtató a civilizációért és kulturáért aggódókat, hogy az elvetett mag a rossz időjárás és a könnyelműség ellenére is megfog.

És itt van a magyar paraszt. A titokzatos, tatárfeji, kunszemű, csöndes, tempós, ismeretlen, akit megleshetsz a fonóban, a fosztókán, vagy az asztagon, amint mesében és dalban leleplezi magát. Inkább a multját, mint a jövőjét. Elragadó a mitológiája, tündöklő a képei, vasárnapi templomozás után csillog a lányok pártája, szemet simogatnak a tarka kötének színei.

Matyólakodalmom — aratási finnp — az idegennek felejthetetlen élmények. S a csikósok,

kanászok és cigányok is — igen, ne szégyeljük, az amerikaiak büszkélkednek a cowbojjal. A német költők legalább annyszor megénekeltek a pástort, mint Siegfriedet és a spanyolok féltékenyek ránk, mert a mi cigányainkról is tud Európa. Így, ahogy vagyunk, mindeztől, a Ritztől a kutyakaparóig, a diplomátinktól a falu rosszaiig, Ady Endrétől az együgyű népdalig, Molnár Ferencőtől a betlehemeskig, — így adunk együttvéve egy elragadó egységet: a magyar népet. Itt nem lehet válogatni, nem lehet megtagadni és letagadni senkit és semmit: ez a sokszínű, sokrétű kép az, amely előtt az idegen felkiált: „Egy elragadó nép!”

★

S hogy itt állunk egész elragadó változatosságunkban az idegen előtt, miért homályosul el a kép, ha az idegen elfordítja az arcát. Mint a bonló család, amely a vendég előtt a harmónia látszatát őrzi, de ahogy a vendég kiteszi a lábát, repül a váza, a veszekedés lármája remegteti az ablaküvegeket, a gyerekek sírnak és a cseléd föl akar mondani?

Miért vagyunk együttvéve elragadók és miért rontunk egymásnak bájtalán, kegyetlen utálattal, amikor egymás között maradunk? Miért nem látjuk meg külön-külön, ami egymásban jóvaló és szép, sőt miért vesszük célba egymásban éppen azt, ami emberileg, társadalmilag és esztétikailag a legérdekesebb? Mindenki harca folyik itt mindenki ellen, az osztályok természetes szembenállásán túl, a legátközvetlenebb harc az osztályokon belül. Bajkeverők, pernyehajtók mesterkednek és mesterségesen értesítik a surlódási felületeket, amelyeket a történelmi és társadalmi válságok amugy is alaposan felszántottak. Most ne politizáljunk és ne nézzük a szociológia hideg szemüvegén át, ami itt történik. De a szükséges és elkerülhetetlen ellentétet egy megfertőzött közszellem vadítja el Magyarországon az elragadó magyar népet, amely az idegen szemében igazi szépségben tündöklök, elcsúfítja a politikai és „világzemléleti” heccelődök üzlete, amely egy pillanatra sem türi el az arcon a béke bizakodó mosolyát.

ket követeli, hogy a spanyol munkásság legyverrel a kezében álljon az elnyomott osztrák elvtársak védelmére.

Ugyancsak véres tüntetés színhelye volt Newyork is. A Madison Square-on körülbelül 20 ezer főnyi szocialista tömeg vonult fel és tüntetett az osztrák kormány ellen.

A tüntetést a rendőrség 2 óra harca után szétverte.

A gyűlést azonban mégis megtartották a Madison Square Garden arénájában. A szocialista szónokokat a kommunista agitátorok igyekeztek megzavarni. Megrohanták a szónoki emelvényt, hogy a szocialista felszólalókat erőszakkal távolítsák el, de a tömeg mindenkor visszaverte őket. Végül a kommunisták elhagyták a karzatokat és a székeket dobálták a hallgatóság zsufolt sorai közé. A székek 50 embert megsebesítettek. A tiltakozó gyűlés végül is általános botrányba fulladt.

Izgalmas kommunista tüntetés zajlott Ausztria ellen a prágai Szent Vendel-terén is. A tüntető tömeget a rendőrök gummibotokkal kergették szét. A cseh szocialdemokraták egyébként Pilsenben, Pílitzenben és Moravska Ostravában is szimpátia-tüntetésekkel rendeztek.

A MAGYAR SZOCDEMEK EGYÜTTÉRZÉSE

A magyarországi szocialdemokrata párt vezetősége is foglalkozott pénteken az ausztriai eseményekkel s a gyűlésen Buchinger Manó nagy beszédben biztosította az osztrák munkásságot a magyar munkásszövetség együttérzéséről.

A CSEH FEGYVERSZÁLLÍTÁSOK KÉRDÉSE

Amint Rómából jelentik, a Giornale d'Italia az ausztriai események tárgyalása közben azt állapítja meg, hogy a vérontásban Csehszlovákia is felelős s ezáltal nem vonhatja ki magát az alól, hogy az egész világ ne vonja felelősségre a letagadhatatlan tények miatt. A forradalom kitöréséért a csehek talán nem felelősek közvetlenül azonban fellépő, hogy az utolsó két hét alatt két vagon lőszert vittek át Csehszlovákiából Ausztriába. A lefoglalt fegyvereket pedig kétségtelenül megállapítható a cseh származás.

Lesz-e diplomáciai akció Ausztria függetlensége érdekében

A Havas-ügynökség jelentése szerint a londoni, párisi és római kormányok között diplomáciai tárgyalások kezdődtek arra vonatkozólag, hogy a három nagyhatalom egyidejűleg közleményt tegyen közre, amelyben hangoztatja annak szükségességét, hogy

Ausztria függetlenségét és területi ép-ségét minden körülmények között tiszteletben tartásák.

Erre nézve állítólag Grandi londoni olasz nagykövet tette meg a kezdeményező lépést Simon külügyminiszternél. Sir Simon és a londoni francia nagykövet hajlandónak nyilatkoztak erre a közös lépésre, de csak abban az esetben, ha a közlemény azt is kifejezésre juttatja, hogy

a három kormány nem ismerheti el azt a módot, ahogyan a Dollfuss-kormány az utóbbi időben Ausztria belügyeit intézi.

Grandi ezt a kikötést elutasította azzal az indoklással, hogy a nagyhatalmaknak nincs joguk az osztrák kancellárt ilyen formában az egész világ színe előtt megbejegyezni.

Más jelentés szerint úgy Londonban, mint Rómában is cáfolják a Havas-ügynökségnek ezt a híré, hozzáfűzve, hogy Anglia nem szándékszik az osztrák ügyben közös lépést tenni s Olaszország is időszerűtlennek tartja ezt az elgondolást.

HITLER, A FÜLÉNYES

A Londonban megjelenő Daily Mail szombat reggeli száma közli Hitler kancellárnak nyilatkozatát, amely az ausztriai eseményekkel foglalkozik.

Hitler ebben a feltűnést keltő nyilatkozatban megállapítja, hogy a német nemzetiszocialistáknak semmi közük sincsen

az ausztriai polgárháborúhoz. Ugy Dollfuss, mint a szocialdemokraták helytelen uton jártak, mert elvi ellentéteket nem lehet erőszakkal kiegyenlíteni és az ellenfelet nem lehet ágyútűzzel meggyőzni az igazságról. Ilyen eszközökkel egyik sem nyerheti meg a tömegek rokonszenvét, hanem csakis azzal a módszerrel, amelyet Németországban a náci forradalom állított példaképpen a világ elé. Dollfuss puccsot akart elkövetni erőszakkal, amire ugyancsak erőszak felelt a másik táborból.

A cseh távirati iroda cáfol

Azzal a hírrel kapcsolatban, hogy az ausztriai munkásforradalmat cseh fegyverekkel és lőszerekkel vívták meg, a cseh távirati iroda most cáfolatot adott közre. A hivatalos cáfolat leszögezi, hogy ha valóban találtak is cseh fegyvereket a fel-

Hitler ezután az osztrák forradalom halottjairól és sebesülteiről emlékezett meg s kifejtette, hogy ha Németországban a náci forradalom is ilyen arányú áldozatokkal járt volna, akkor legalább 18 ezer halott és 50 ezer sebesült szerepelne a forradalom veszteséglistáján. Ezzel szemben a nemzetiszocialista forradalom lezajlott úgy, hogy mindössze 22 halottja és 150 sebesültje volt. De — szögezte le büszkén nyilatkozatában a Führer — ezek között egy sem volt védtelen nő és ártatlan gyermek!

kelőknél, azok bizonyára korábbi fegyverszállítmányokból eredhetnek, amikor más kormány volt uralmon Ausztriában. Ha pedig ujak azok a fegyverek, akkor titkos fegyverszállítmányokról van szó, amelyekhez a csehszlovák kormánynak semmi köze sincsen.

Az ókiráltság egyes vonalain a hóvihár miatt még mindig szünetel a közlekedés

A tengeren is beszünt a hajóközlekedés

Bukarest, február 18.

Szombaton délelőtt a CFR vezérigazgatósága hivatalos jelentést tett közzé az országszerte tomboló hóviharakról. A jelentés szerint az elmúlt éjszaka Moldovában és Dobrudzsában még mindig dühöngött a hóvihár, ami miatt a Medgidia-Babadag, Buzău-Adjud, Târgu-Ocna-Tecuci, Bărlad-Tecuci és Tecuci-Roman közötti vasúti közlekedést be kellett teljesen szüntetni, úgy, hogy

ezek a vonalakon sem teher, sem személy- és gyorsvonatok nem tudnak közlekedni.

Konstancai jelentések szerint óriási vihar dühög a Fekete-tengeren is, ami miatt a hajózás teljesen elakadt. A konstancai kikötőből az ott állomásozó hajók nem mernek utnak indulni, viszont az érkezők nem mernek behatolni a kikötőbe, mert a rettenetes erejű vihar esetleg a parthoz csapná és pozdorjává torná a befelől igyekvő hajókat.

A Barcelonából érkező Peles nevű hajó háromnapos késéssel érkezett Konstanca közelébe, de meg sem próbálta a kikötőbe való bejutást. A Romania nevű hajó Alexandriából jött 7 órát késést a kegyetlen erejű hullámlás miatt. Mindkét hajó utasai szörnyű órákat éltek át s a rémület áterjedt a hajók legénységére is. A legnagyobb kétségbeesés uralkodik a hajókon lévőkhöz között s három nap óta senki nem meri álomra hajtani fejét. A hajókon lévő rádiókészülékek is megrongálódtak s használhatatlanná váltak, úgy, hogy segínyt sem tudtak kérni.

Bukaresti jelentések szerint az évek óta nem tapasztalt erejű hóvihár nemcsak az ókiráltság egyes vidékein, hanem Erdélyben is tombol, különösen Tordamegyében, ahol 3 méter magas hó esett s valósággal elborította Szentpál községet. A faluban tíz épület összeomlott s több állatot odatemetett.

Ugyancsak Bukarestből telefonálják, hogy az Ókiráltságban már emberáldozatot is követelt a vihar. Tutova megyében a Priponești és Dornea községek közötti országuton két asszony haladt, akik elakadtak a magas hóban. Visszafordulni is hiába próbáltak, mert a vihar által összehordott s némely helyen több méter magas hó megakadályozta őket az előretúrában. A kimerültségtől s a nagy hidegtől összeestek. Egyikük meghalt, míg a másik, amikor a járőrök órák múlva megtalálták, még élt. Azonnal kórházba szállították, ahol azonban már nem tudtak segíteni rajta és ki-zenvedett.

Jorga szóvátette a kamarában Pacha püspök berlini látogatását

Tovább kavarnak a Stere-ügy hullámai

Bukarest, február 18.

Mintán péntek esti ülésén a képviselőház végre befejezte az igazolási vitát és Saveanu személyében közfelkiáltással megválasztotta új elnökét, szombaton délután sor került az egész tisztikar megválasztására. Ezt megelőzőleg ismét többségi értekezlet volt, amelyen Brăleanu Dinu pártelnök és Tălarescu miniszterelnök összehangra szólították fel a kormánypárti honatyaikat s kérték őket, hogy a pártvezetőség által ajánlott tisztikart válasszák meg.

A felirati vitát a képviselőház kedden délután kezdi meg.

A szenátus péntek esti ülésén a napirend előtti felszólalások során Jorga tanár kérdést intézett Angelescu közoktatási miniszterhez: tud-e arról, hogy Pacha Agoston temesvári római katolikus püspök Kräuter német képviselővel együtt Hitlerrel tiszteltget, tolmácsolva a romániai svábok üdvözlését? Feltette a kérdést, hogy a püspöknek ez a cselekedete következmény nélkül marad-e?

A közoktatásiügyi miniszter még az ülés folyamán válaszolt Jorgának. Kijelentette, hogy

sajnálja Pacha püspök eljárását s mi-helyt hazaérkezik, számon fogja kérni tőle, hogy mint a román állam köztisztviselője, miért ment külföldre utasításokért, Jorga elégtétellel vette tudomásul a választ.

AZ OSZTRÁK ESEMÉNYEK TÁRGYALÁSA A ROMÁN PARLAMENTBEN

Ugyanezen az ülésen írásbeli interpellációt intézett a külügyminiszterhez Jumanca szocialdemokrata szenátor is. Kérde, ismeri-e a külügyminiszter pontosan a bécsi helyzetet, a többi kisantantállammal együtt figyelemmel kíséri-e az ausztriai eseményeket, igaz-e, hogy egy szomszédos állam, amely érdekelve van a határrevízióban és egy új háborúban közvetlenül részt vett az osztrák népmészárlásában azáltal, hogy csendőrséget és páncélaufort bocsátott az osztrák kormány rendelkezésére, nem gondolja-e, hogy a román kormánynak is közbe kellene lépnie a demokratikus uralom érdekében, ahelyett, hogy bepárja, amíg fegyveres közbelépés válik szükségessé, ami új világháborút idézhet fel?

A PÉNZÜGYI SZAKÉRTŐK ÉRTEKEZLETE

Az állam külföldi hitelezőinek három pénzügyi szakértője: Druins, Hall-Patch és Richard, valamint Auboin pénteken este együttes ülést tartottak a Párisba menő román adósságyügyi küldöttség tagjaival a központi letéti pénztárnál. Az ülésen Slavescu pénzügyminiszter is részt vett s újból vázolta az ország pénzügyi és gazdasági helyzetét, felvilágosításokat adott a szakértők kérdéseire.

A legfőbb kérdés, amit a szakértők fessegetnek az, hogy milyen mértékű a román polgárok megadóztatásának mértéke a más állambeli adózók megterheléséhez viszonyítva? Egyes külföldi felfogások szerint ugyanis a román adófizető fejekenként kevesebb adót szurkol le, mint a többi országokbeli sorstársra. A román kormány azt hangoztatja, hogy még ha az adómenynység, amelyet az itteni polgárok fizetnek, kevesebbnek látszik is, valójában sokkal terhesebb, mint például Franciaországban, Angliában, Hollandiában és más gazdag államokban, ahol az adózók jövedelmei összehasonlíthatatlanul nagyobbak.

A román delegáció azt igyekszik kimutatni, hogy az adóterheket nemcsak növelni nem lehet, de jelentékeny mértékben csökkenteni kell.

A szakértők egyébként a jövő héten csaknem naponta fognak ülésezni. Minden valószínűség szerint 25, vagy 26-án hagyják el az országot, a román delegáció pedig pár nap múlva követi őket Párisba. A kormány azt szeretné, hogy a párisi tárgyalások március közepére végetérjenek, mert csak ebben az esetben készülhet el április elejére az új költségvetés az engedmények alapján.

AVERESCU FELKÉSZÜL A HATALOMRA

A néppárt fővárosi szervezete tegnap este Trancu-Jasi volt miniszter elnöklétével ülést tartott, amelyen Averescu marsall is részt vett. A marsall a decemberi választásról kijelentette, hogy az nem tisztességes politikai küzdelem, hanem szegény-egyalázat volt. Az ország katasztrófa felé halad. Felszólította híveit, szervezkedjenek, hogy a kellő pillanatban gerincet alkolhassák az új kormányzatnak.

Nálam különben — mondotta a marsall — nem a szám, hanem a minőség számít. Mint katona, én már szerveztem is, vezettem is. Rossz hadsereg az, amelyben a tábornok káplári szerepet tölt be, de még rosszabb az a hadsereg, amelyben a káplár tábornoknak tolhatja fel magát.

Ezután Averescu biztosította híveit, hogy pártja ismét hivatva lesz szolgálatot tenni az országnak.

Legyen állandóan

a háznál.

Ha az orvosok ezrei, köztük sok neves orvosnár a Tegal jó hatását elismerő módon igazolja, úgy Ön is használhatja bizalommal! Tegal kiválasztja a húgysavat, azonnali határu és nagy előnye, hogy a gyomorra, szívre és a test többi szerveire teljesen veszélytelen. Tegal nem pótolható! A Tegal-tabletták nagy elterjedtségüket gyógyult betegek ajánlásának köszönhetik. Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni! Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. Lei 52. — A Tegal-tabletta svájci készítmény.

Mindnyájan igazoljuk,

hogy a Tegal-tabletta nagyszerűen bevált:

Rheuma | Ischias | Ideg- és főfájás
Köszvény | Spanyelnátha | Hüléses megbetegedések

esetén.

Kolozsváron már a legnagyobb protekció sem elég, hogy valaki a munkanélküli listára kerüljön

Kolozsvár, február 18.
Járt-e már Ön, mint munkanélküli, segélyezés végett, abban a bizonyos városi hivatalban, ahol állítólag a lerongyoltak és a koplalók sorsát intézik? Esküdözött-e már égre-földre, minden ivadéka, hogy gyomrukban hetek óta nem volt meleg étel? Rimánkodott-e már az uraknak? Sirt-e, könyörgött-e nekik, hogy a segélybizottságtól néhány keserves lejt kaphasson? Beszélt-e vizes, áporodott levegőjű konyhájából álló „lakásáról”, tiz gyermekéről és a térről, a kegyetlen decemberről és az öldöklő januárról, amelynek minden hidegét végigvacogták?

Mert Jakab Náthán Uj-utca 28 szám alatt lakó, tizgyermekes, kolozsvári munkanélküli suszter mindezt megtette már.

— Na, hiszen akkor semmi baj sincs, — vélik egyesek — lehetetlen, hogy ez a bizottság ne hatódjék meg ilyen nyomor hallatára...! Tiz gyermek, koplalás, fázás... Olyan érvek ezek, amelyek előtt feltétlenül meg kell hajolni!

Elméletileg talán, de gyakorlatilag nem. Mindent megcsinált ez a Jakab Náthán, kérem. Sirt és jajgatott, még a földhöz is vágta magát a bizottság előtt, mégsem iktatták be nevét azok közé, a kiknek néhány sovány garas mégis cseppen olykor a várostól.

Súlyosabb és tekintélyesebb érvek kelnek ahhoz...

Minap hát nagyot gondolt a szegény suszter. Volt még tartalékban egy indoka, valami nagyszabású tromf, amivel eddig sohasem hozakodott elő...

— Nincs! — förmedtek rá a hivatalbéli urak — nincs pénzünk a maga számára. Menjen! Nem segítezhetjük.

— De hiszen... — hebegett a suszter, akit felháborított, hogy milyen méltánytalanul bánnak vele — de hiszen a tizedik gyermekemnek...

Várt egy kicsit, nyelt egyet, hogy erőt gyűjtson az aduhoz, amit ütőlapként akart ennél a végső „partinál” kijátszani.

— ... de hiszen — folytatta diadalmasan — tizedik gyermekemnek öfelsége Károly király a keresztapja!

Az urak olyan arcot csináltak, mint akiknek légy repült a fülebe. Egyikük tarkójára kapta tenyerét, mintha nem jól hallana...

— Igen — bizonykodott a munkanélküli suszter — tizedik gyermekem született, hát kérvényt írtam öfelségéhez, hogy fogadja el a keresztapaságot. Itt a bizonyítéka...

Zsebébe nyúlt és egy pénzesutalvány levágott szelvényét kotorta elő, amelyen a királyi pénztár öfelsége kolozsvári keresztfiának ötezer lejt küldött.

— Ez akkor volt! — magyarázta — de házbérhátralékom volt és azóta is élni kellett. Mondom, tiz gyermekem van. Tessék már abba a segélyezési listába felvenni Károly király a fiam keresztapja!

— Kérem — enyhültek meg hirtelen az urak, akiket a suszter érvei valóságos kezes bárányá vázáltak — természetesen, hogy felvesszük! De még mennyire! Hallottunk ilyet? Hát persze! Szabad-e a becses nevet?

Igy lett a tizgyermekes Jakab Náthánból segélyezendőnek elismert munkanélküli, vagyis olyan koplalóművész, akit ígérekkel tartanak, a segélyezés „felől” azonban családostól nyugodtan felfordulhat...

★
Csak azt akartam a fentiekkel dokumentálni, hogy a „munkanélküli” szó magában ma már vajmi keveset jelent. Segélyezés szempontjából értéke sincsen. Devalválódott.

Ma már abban a hivatalban ilyen párbeszéd folynak:

— Tiz gyermek apja vagyok!
— Másnak is van...
— Éhezünk...!
— Mások sem esznek...
— Uram! Munkanélküli vagyok, hallja, munkanélküli...

— Hát aztán? Ezt meg igazán sokan mondhatják! Mit gondol maga, hogy az egyedüli?...

Más indokok, nagyobb és súlyosabb érvek kelnek manapság (lásd Jakab Náthán esetét), hogy a munkanélküli szöveg álljanak. Ami korántse jelent azért még segélyezést...

Legfeljebb csak beiktatást egy hosszabb listába... A Nyomor kartotékjába, Jakab Náthán is egy sorszámmal lett,

mint egy rab, vagy fegyenc...

Vagy mint egy segélyezésre nyilvántartott munkanélküli.

Tizedik gyermekének köszönheti. A néhány hónapos csecsemőnek, aki még gagyogni se tud...

★
Elmentem hozzájuk. Öfelsége keresztfiára tagadhatatlanul kíváncsi voltam...

— Mutassa meg „azt” a gyermeket! — szóltam a felszeg suszterhez, aki hihetetlen nélkülözések közepette tengődik családjával egy konyhaféle oduban. Nedves szappanszag terjeng a konyhában, mert mosnak benne... Kozmák illatokat is érezni még, valamikor főztek is... A szűk oduban párásan gőzölög a gyermekek lélegzete... Tele van velük a szoba!

— Hol van „az” a gyermek!

A suszter egy bölcsőre mutat, a kihült spór közelében.

— Ott van! „Ő” az!

Ez hát az a híres gyerek! Hadd nézzem. Olyan mint a többi. Lábujihegyen járnak körülötte, nehogy felébredszék. Vigyáznak az álmára. Egynapos korában ötezer lejt keresett.

Apja talán sohasem látott annyi pénzt egy csomóban...

Azelőtt se, azóta se.

Csak őrzí azt a bizonyos kupont, amelyen a királyi pénztár pecsétje látható... Minden reménye csak ebben a papírdarabkában van.

Mussolini, Gömbös és Dollfuss rövidesen tanácskozássra ülnek össze Rómában

Suvich olasz államtitkár budapesti utjának magyarázata

Budapest, február 18.

Az osztrák események és az osztrák fasizmus győzelme után különösen nagy feltűnést kelt egyik magyar napilap híre, amely szerint Mussolini, Gömbös és Dollfuss nemsokára tanácskozássra ülnek össze Rómában.

Mussolini hír szerint érkezettnek látja az időt, hogy tisztázza a Duna-völgy politikai és gazdasági viszonyait.

A római értekezletet Suvich olasz államtitkár budapesti látogatása készíti elő.

A híradás maga is megjegyzi, hogy a

római értekezlet eredménye nagyban függ Franciaország és Németország magatartásától is. Valóban a közép- és kelet-európai helyzet az ezelőttihez képest most fordított képet mutat. Nemrégiben még Németország akart Ausztria bekebelezésével ur lenni Kelet-európában, aminek Franciaország és Olaszország hevesen ellentállt. Most viszont Olaszország keveri a kártyákat Bécsben és Budapesten és ki akarja terjeszteni befolyását minél messzebbre Kelet felé. Ebben az esetben pedig Franciaország és Németország igyekeznek gáncsot vetni az olasz terveknek.

Ismét nagy gyásza van a román közéletnek

Pop-Csicsó István halála

A kormány őt is a nemzet halottjának tekinti

Arad, február 18.

A már hosszabb idő óta betegeskedő Pop-Csicsó István, miután állapota — amint tegnap röviden jelentettük — válságosra fordult, pénteken este 10 óra 10 perckor elhunyt.

A súlyos hasnyálmirigy-megbetegedés, amelyben szenvedett, a leggondosabb orvosi kezelés ellenére is győzedelmeskedett legyengült szervezeten. Kezelőorvosai már délután lemondtak megmentéséről s este fél 8-kor beállt a haláltusa, amely hamarosan lezárta a neves politikus életét.

Pop-Csicsó Istvánt 69 éves korában ragadta el a halál. A szolnokdobokamegyei Sajgó községben 1865 április 1-én született. Középiskoláit Nagyszebenben, egyetemi tanulmányait pedig Budapesten és Bécsben végezte s 1891-ben szerezte meg Budapesten az ügyvédi oklevelet. Egy ideig Désen ügyvédeskedett, majd Arad megyébe telepedett át. Tanítatását nagybátyja, Pop Vasile kanonok végezte.

Mint ügyvéd bekapcsolódott a román nemzetiségi mozgalomba. Eleinte védőként szerepelt a román lapok sajtópereiben, majd 1895-ben megbízást kapott arra, hogy a hágai interparlamentáris konferencián a Monarchia románságát képviselje. Ugyanebben az esztendőben egyike volt azoknak, akik a románok, szerbek és szlovákok nagy értekezletét kezdeményezték, amelyen megalakult a magyar parlament nemzetiségi csoportja.

Tíz évvel később képviselő lett a világosi kerületben s ez időponttól kezdve vezetőszerpelt játszott az erdélyi románság politikai küzdelmeiben. Az 1918-beli forradalomban elnöke volt az aradi román nemzeti tanácsnak s mint alelnök, ő vezette a gyulafehérvári gyűlés üléseit. Tagja volt annak a küldöttségnek is, amely az egyesülésről szóló határozatot Bukarestbe vitte. Tagja volt ezután a kormányzótanácsnak, később pedig igazságügyminisztere és miniszterelnökhelyettese az 1919-beli Vajda-kormányban.

A nemzeti-parasztpárt 1928-beli uralomrajtásakor ő lett a képviselőház elnöke s ebben a minőségében részt vett az interparlamentáris unió valamennyi értekezletén.

Pop-Csicsó István holttestének bebal-

JAKAB NÁTHÁN

suszter esete a szigorú bizottsággal és a tizedik gyerekkel, akinek a király a keresztapja

Ugy őrzí, mint valami fétist, mint valami talizánt. Korgó gyomorral őrzí, de tele reménykedéssel.

Ha néha pénzhez jut — mert nyomora már a kéregetésre vitte — kérvényt ír Szinájába, Bukarestbe. Minden kérvényhez fényképet is mellékel a király keresztfiáról.

A göndörhaju tizedik gyermekéről, a néhány hónapos csecsemőről, akinek jóvoltából apja nemrég a segélyezendő munkanélküliek listájára került.

★

Nem volna teljes a történet, ha nem árulnánk el, hogy időközben Jakab Náthán neve megint lekerült a listáról. Amikor legutóbb megnyirbálták a segélyezett munkanélküliek számát, az ő nevét is áthúzták egy tollvonással.

Jakab Náthán megint csak kettőt csínál:

Kérvényt ír és kupont őrzí...

Az előbb azt állítottam, hogy a segélyezésre jelentkező munkanélkülinek tekintélyes indokokat kell mondani.

Visszavonom. Már az sem elég.

Nincsen olyan indok a kerek világon, amellyel Jakab Náthán kolozsvári munkanélküli suszter meghallgatásra találna.

A kérvényekhez mellékel fényképen pedig egyre soványabb lesz a a gyerek... Az a tizedik!

Nemes Ferenc

zsamozására Bécsből hívtak szakorvost, O. Han bukaresti szobrászművészt pedig szombaton reggel telefonon Aradra hívták, hogy domborművet készítsen a halott arcáról.

Mint Mihali Tivadart és Goldis Lászlót, a kormány Pop-Csicsó Istvánt is a nemzet halottjának nyilvánította. Szombaton délután 4 órakor felavatták a Kulturpalota nagytermében. Nem az előcsarnokban, aho! Goldist, mert még nagyobb tömegű résztvevőre számítanak temetésén, amely hétfőn délelőtt lesz.

A nagy román hazafit csak ideiglenesen temetik el Aradon a Pascut-család sírboltjába. Tavasszal ugyanis kiszállítják hamvait a konopi családi sírboltba s ott helyezik örök nyugalomra.

A temetésen az uralkodó és a kormány képviselőjén kívül részt vesz a nemzeti-parasztpárt egész vezérkara és minden politikai párt küldöttsége.

Végleg megszüntették a nagyvárosi mezőgazdasági kamarát

Nagyvárad, február 18.

Legújabb kormányintézkedések szerint végérvényesen megszüntették a nagyvárosi mezőgazdasági kamarát és hatáskörét az aradi mezőgazdasági kamarára ruházták át. Nagyváradon nagy megdöbbenést okozott a kormány intézkedése.

Szereljen le mindenki vagy itt az új háború, — mondja Simon angol külügyminiszter

London, február 18.

Sir John Simon angol külügyminiszter pénteken Brightonban beszédet mondott a leszerelésről. Simon tiszteletreméltó őszinteséggel kijelentette, hogy haszontalan dolog olyasmit javasolni, miszerint minden egyes állam Németország színvonaláig szereljen le.

— Olyan állam nem akad — vallotta be az angol külügyminiszter — aki ezt az ajánlatot elfogadná.

Ezután az angol külügyek intézője, a ki évek óta haszontalan kerületi és próbálja megoldani a leszerelés kérdését, arról beszélt, hogy készíteni kellene valamilyen tervet, amely lehetővé tenné az államok kibékítését. Ha ez nem sikerül, akkor beáll a beláthatatlan következményekkel járó fegyverkezési verseny.

Ármegállapodás a gyógyszer szakmában gyárosok és kereskedők között

Bukarest, február 18.

A drogueristák, illatszereszek és gyógyszereszek szakmájában elhatározó lépés történt. A Lady gyár kezdeményezésére, amely a Chat Noir, Jockey Club, Perle de Paris, Rouge et Noir, Parisienne és a Corso kölnivizeket gyártja, az Odol Company, amely az Odol szájrózsát és fogkrémet hozza forgalomba és a Richard Hudnut gyár között, amely arckrémeket, arcpirosítókat és pudereket készít, megegyezős jött létre. A megegyezés lényege az, hogy az illatszeresek és drogueristák a jövőben egy ugyanazonos árértéket árusíthatják csakis a fenti gyárak készítményeit és így megszűnik az a jelenlegi lehetetlen helyzet, hogy a közönség a kereskedővel szemben bizalmatlan, mert az egyik ugyanazért a készítményért többet, a másik pedig kevesebbet kér.

Az ármegállapodást a gyárak képviselői hirdetmény alakban ki is nyomattatták, a szaküzletekben szétosztották és legújabbban ezeket a közös ártarifákat a drogueristák, illatszeresek és gyógyszereszek kifüggesztik. Az ármegállapodás a detailistáknak azt a lehetőséget adja, hogy szükség esetén igazolni tudják, miszerint az általuk kért ár nem túl magas és hogy az egész ország területére egyöntetűen van megállapítva.

A cukorbizottság még mindig nem döntött

Bukarest, február 18.

A napokban lezajlott a vegyes cukorbizottság ülése, amelyen megkísérelték a gyárosok és termelők közötti ellentéteket, a múlt évi cukorrépatermés ügyében, kiküszöbölni. Végleges megállapodást létrehozni azonban nem sikerült, úgyhogy a bizottság ülését szünetre halasztották el.

HIREK

Tomcsa Sándor:

Istenem,
hát Mária néni is?!...

Mária néni hosszú évek óta megjelenik nálunk, helenként egyszer-kétszer és főleg az étkezések időpontja körül. Mária néni, kit mintha tajtékából faragtak volna ki. Az ura hajdanában „prádés”-kocsis volt, ki sokat hordozta „Ugrony Gábor urat, mig csak a lovak meg nem tipodták úgy, hogy a belsője összeromlott s osztán meg is holt...”

Mária néni még a háború alatt kezdett bejáratos lenni hozzánk s ettől kezdve, ha történetesen fogalmunk sem lett volna az időjárás milyenségről, erről Mária néni-től ugyanis pontosan értesültünk volna, mert egyszer mint máskor azzal kezdte, ha megjelent, hogy milyen idő van kint. Főbnyire azonban nyáron meleget mondott, télen meg hideget, ősszel „beste vizet”, tavasszal „áldott napsütést”. Ezután érdeklődött hogylétiünk felől s ha kőöröndezte vagy kiaggódta magát, csak állt az ajtónál, míg helyile nem kínálták. Erre kivétel nélkül köhögött és leült, de azt hiszem, ha a tálas tetején ül, még akkor is szétnézett volna, hogy nincs-e utban.

És míg rajtunk az idő alapos munkát végzett, Mária néni úgy állta azt, mint egy Ramses-korabeli mumia. Ha dél körüli jött Mária néni, megkapta a maga levelet meg kis husát, de inkább szerette a kávé s azért tulnyomóan az uzsonnakörüli időjárás-vizonyokról voltak pontos adataink. Mondanom sem kell, hogy Mária néni rendületlenül „érdemellenek” találta magát.

Mária néni egyszerű lélek volt, minden kifejezésbeli készség és képesség nélkül és az élet változásairól csak sóhaj-skáláján adta meg véleményét. Csak így megengedtem, hogy Mária néni az utóbbi időben szinte kizáróan csak sóhajtozott.

De azért beszélt is.

Rendesen olyan formában, hogy ha valakit, teszem azt, megoperáltak oaktólben és már szerencsésen fel is kelt, akkor az illetőt Mária néni könyörtelenül meghalattat — „engedelmet kérek” — kólikában.

Mária néni, ha szükség volt rá, fel is lehetett használni. Kávéhozott, meg cukrot, levelet adott fel, beszólt a favágóhoz, — nem is volt baj soha semmi.

Történt azonban, hogy egyszer elfogyott a cigarettám, én pedig nem voltam utca-kepesen öltözve. Na de semmi baj, itt van Mária néni, majd hoz ő.

Mondom neki, — hát ő hogyne, szivesen. Eleget vult az urának, annak elég se volt egy pakk egy napra.

Azzal Mária néni markába betettem egy huszlejes s mondtam neki, hogy milyent hozzon.

— Nocsak — így Mária néni s azzal kifordult az ajtón.

Én pedig elkezdtem várni.

Vártam egy órát, vártam kettőt. Mária néni nem jött.

Aztán elmentem és vettem cigarettát.

És jött az ősz és jött a tél és jött Müller és Dollfuss, jött a konverzió és jött a bon, éppen csak Mária néni nem jött.

Azóta nem tudjuk, hogy milyen az időjárás és le kellett rendelnünk egy félliter tejet.

Én, mivel általában jó véleményem van az emberekről, úgy könyveltem el az ügyet, hogy Mária néni megármadták. Kloroformmal elkábították, autóbá gyömöszölték, kirabolták és feldarabolták.

Ez a fellelés megnyugtató, mert egy bizonyos irányban vakon hittem Mária néni-ben. Előzől az embernek, ebben az ingó-bingó világban kell valami szilárd alap. Ha csak akkora is, mint amekkora egy huszlejes. Nekem Mária néni volt valami efféle. Ezért öröndtem a feldarabolatlanságuk.

El is feledtem mindent, mig ma... mig ma ki jön velem szembe? Mária néni!

Ahogy láttam, bizony ráfért volna szegényre egy-egy uzsonnakávé.

Hiszen tölem — itt üzenem — jöhet is. Egyrészt, mert az ideálunkat jól esik látni romokban is, másrészt, mert már legfennebb csak öt lejről lehet szó.

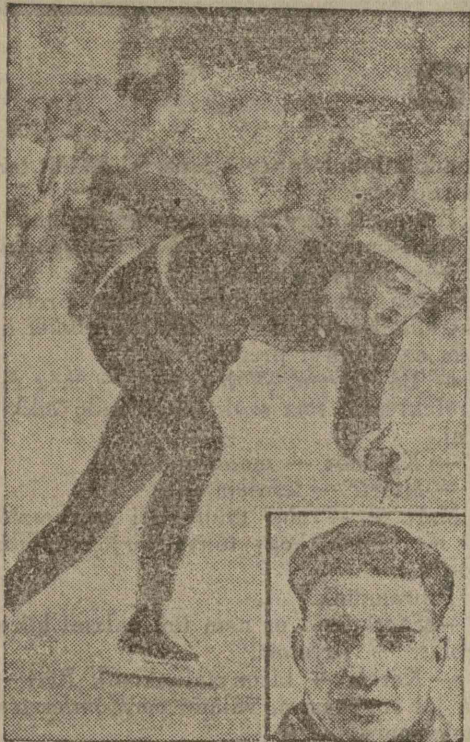
Es én, amennyire... olyan izé vagyok... Mária néni-ben bizonyára találnék még öt lejről alapot...

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint északi szél, változó felhőzet, nappal enyhe idő, itt-ott jelentéktelen hószállingózás lehetséges.

— Hamis katonai okmányok használata miatt letartóztatták. Tudósítónk jelenti: A gyergyószentmiklósi rendőrség felülvizsgálta Lövi Adolf odaváló asztalos katonai okmányait. Ennek során derült ki, hogy az íráskor hamisítványok. Okmányhamisítás címén azonnal őrizetbe vették és a csikszeredai ügyészre kísérték, ahol még nem döntöttek sorsa felől.

Nem, ezt igazán nem értjük. Próbáljuk magyarázni, mentegetni, nem megy. Röviden erről van szó: A temesvári törvényszék egyhónapi fogházra ítelt egy varrónőt, mert kiégetett egy selyemruhát. A varrónő felajánlotta, hogy megfizeti, de a tulajdonossal nem tudtak megegyezni. Így lett belőle bűnügy és egyhónapi fogház. Oh, tudjuk: a bíróságot nem szabad támadni. Azt is tudjuk, hogy van fellebbezési fórum is, amely egyedül hivatott arra, hogy az esetleges bírói tévedést helyrehozza. Mégis egyetlen pillanatra meg kell állni ennél az egyhónappal. Ez azt jelenti, hogy lecsökkent a szabadságvesztésnek a jelentősége. Tulgyakran és túlkönnyen alkalmazták az utóbbi időben. Elkoptatták. De a bíró szerint már annyira eljelentéktelenedett volna a szabadság értéke, hogy egy rosszul sikerült vasalásért is egy egész hónap jár. Egy egész hónap egy kiégetett selyemruháért. Most tessék még elképzelni, hogy asszony-bírák ítéleznek.

KÉT ÚJ CSUCSTELJESÍTMÉNY A GYÓRSKORCSOLYÁZÁSBAN

Verne Lesche norvég korcsolyabajnok, aki az oslói versenyeken az 1000 méter távon 1 perc 45,6 mp. alatt győzött s a régi világrekordot 1 másodperccel javította meg. Alant a jobb sarokban: Stiepl ugyancsak az oslói versenyeken állított fel új világrekordot, amikor az 5000 méter távon 8 perc 18,9 mp. idővel elsőnek futott célba.

— Költöznek az áthelyezett csiki jegyzők. Csikból kapott értesülés szerint Székely Ferenc gyergyócsomafalvai jegyzőt Csikkarcfalvára helyezték át, aki a napokban vette át hivatalát. Bár az egész Gyergyóban a nyomasztó szegénység uralja a helyzetet, mégis kitett magáért Gyergyócsomafalva érdemes lakosága. Közel száz személynél banketten bucsuzott el faluszülött, érdemes jegyzőjétől, a lakosság érdekében végzett becsületes munkásságának elismerésül, sőt több mint tizenöt tekintélyes gazda díjmentesen ajánlotta fel fogatát a Karcfalvára való átköltözéshez.

— Borzalmas halál a malomban. Erőmihályfalvai tudósítónk jelenti: Borzalmas szerencsétlenség történt Erőmihályfalván, amelynek áldozata egy fiatal 22 éves leány, akinek vigyázatlansága életébe került. A hetivásárra bejött az érszemjéni határban levő egyik tanyáról Bugya Zsófia 22 éves leány, aki meglátogatta Erőmihályfalván lakó nővérét, akát később elkísért a Glück-malomba. Miután elkészültek, Bugya Zsófia a nála levő kosarat, amelyben fonalak és bevásárolt fűszerek voltak, az olajmalomban akarta hagyni és ezért egy rejtékelyet keresett, ahová eldughassa. Nem szólott senkinek, bebújt a deszkákkal elkerített helyre, ahol a transzmisziós kerék forog. Az üzemből levő kerék hatalmas szíjja hirtelen elkapta Bugya Zsófia kendőjének csücskét és magához rántotta a leányt, aki a szíj és a kerék közé került. Egy pillanat alatt szétbarátkozta.

Színházban

és mindenütt, ahol sok ember van e gyütt, fenyegeti az influenza veszélye. Fertőzés ellen megvédi a

Panflavin-pasztilák

ABLAK

— Egy bundáért négy hónap. Csikszeredáról jelentik: Tatar György marosmegyei illetőségű legény tényleges katonai szolgálati idejét a csikszeredai vadászszázalójánál szolgálta le. Leszerelése előtt néhány héttel a vasúti állomáson ellopta Szmuk kereskedő kilencczer lej értékű bundáját. A vádlott kereken tagadta a terhére irt büncselekményt, de az abban az időben a vasútnál szolgálatot teljesítő rendőri közegek eskü alatt igazolták a tényállást. A bíróság beigazoltatva vette a lopást és a vádlottat négy havi fogházra ítélte. Az elítélt fölmentésért fellebbezett.

HAZASTÁRSI ENYELGÉS

Feleség: Azt szeretném csak egyszer is megérni, hogy úgy adj pénzt, hogy ne kelljen előbb kérnem!

— Én meg azt szeretném megérni, hogy ehhez csak egyszer is alkalmat nyujtánál nekem! (Berlingske Tidende)

★ A konok leány esete. Regény. Írta: Elio Stanley Gardner. Ott ült a leány az ügyvéddel szemben, a hatalmas karszékekben, amelynek sötét háttére még inkább kiemelte aranyhajának sugárzó szépségét. Szenvedőnek és gyámoltalannak látszott, de fojtott vadság, dac és keserűség bujkált a hangjában. „Vadmacska”, alapította meg Perry Mason, a hírneves kriminalista, a leány fel-fellobbanó, sötét szemébe nézve. Rettogást, halálos félelmet árukt el egy-egy ilyen ellopott pillantásban ez az izzó szempár, meghazudtolva a leány szavainak konok elszántságát. Az ügyvéd azonnal tisztában volt vele, hogy Fran Celane a maga akaratos, fékezhetetlen természetével valami szeszdelmes csapdába került s most kétségbeesetten vergődve igyekszik szabadulni belőle. Lélegzetvisszafojtó izgalom lepi meg és sodorja végig megállás nélkül az olvasót ennek a regénynek végzetes fordulatán, s már-már reménytelennek látszó bonyodalmain keresztül, a váratlan villámsapásként ható megoldásig. A Paladis ezt a legújabb Egyengőss Regényét Zsigány Árpád művészi fordításában becsátja nagy sikert ígérő művészi útjára. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Sikerrel járt a lengyel külügyminiszter moszkvai útja

Varsó, február 18.

Beck ezredes lengyel külügyminiszter hazaérkezett moszkvai útjáról. Lengyel politikai körökben a legnagyobb megelégedéssel nyilatkoznak a külügyminiszter útjának eredményéről. Hangsúlyozzák, nem tudott megegyezni a leszerelés kérdésében, most etekintetben is teljes az egyetértés Moszkva és Varsó között. Bővebb jelentést lengyel részről nem adtak ki.

A fűlő a szén után maga is belezuhan a kazánba

Nagyvárad, február 18.

Páratlan szerencsétlenség történt péntek este a nagyváradai állomáson. Ungur Miklós 33 éves váradai CFR fűtő az indulás előtt álló mozdonyba lapátjával szénat hajgált. Közben elvesztette egyensúlyát, megtántorodott és beleesett a kazánhengerbe.

A mozdonyon még 2 munkás tartózkodott Unguron kívül, akik azonnal segítségére siettek a szerencsétlenül járt embernek, de mire sikerült kihúzni, már elvesztette eszméletét.

Azonnal kórházba szállították, ahol megalapították az orvosok, hogy harmadfoku égési sebeket szenvedett. Ápolás alá vették, de állapota reménytelen.

— Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gymorsavtúllengés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszaféjődnek. Számos orvos a Ferenc József vizet mindkétnevelni felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendeli.

SZERKESZTETTE:
TOMCSA SÁNDOR

MIT AKARNAK A FRANCISTÁK?

Henry Coston, a „Nagy Ismeretlen”,
a franciaországi náci-mozgalom
Hitler AdolfjaNagyítóke-ellenes, külföld-gyűlölő és antiszemita
jelszavakkal indul csatába a francia középkor

Páris, február 18.

Az letagadhatatlan, hogy Franciaországot fasiszta veszedelem fenyegeti, nem a színesin-
ges, katonai módon szervezett reakciós alaku-
latok elszaporodása jellemzi leginkább. Nem a
dorongos-bunkós diákok és nem a főnemesi
„Chef”-ek, akik kétségbevonhatatlanul igazol-
ják, hogy nekik már 8-10 évszázaddal ez-
előtt is volt ősapjuk. Hanem mindennél sokkal
inkább mutatja a közelgő tornádó az a tény,
hogy a nagy politikai pártok, a „francia de-
mokrácia bevezetetlen várai” gyors oldalfor-
dulattal hozzáigazítják világképüket a fasiz-
mushoz. „Ez az államot!... Tekintélyt a veze-
tésben!... Könyörtelen rendet!” — hangzik
mind gyakrabban a demokratikus pártok so-
raiból is, amelyek eleddig büszkén hirdették,
hogy ők a szabadelvű eszmék őrzői.

A válság mélyül. A munkanélküliek szapo-
roznak. A hangulat mind keserűbb.
A nagyítóke, amelynek politikai irányító
szerepe Franciaországban különösen nyilván-
való, megriadt és a demokratikus engedmé-
nyek visszavonására készül.

A FRANCIA HITLER

Egyébként a fasiszta-nácista alakulatok kö-
zött talán az úgynevezett „francista”-csoport
a legjelentősebb és „legöntudatosabb.” A töb-
biek ugyanis, a Tűzkereszt-Szövetséggel elü-
köt, tagadják még azt, hogy mi céllal alakul-
tak. A fasiszta Mussolinit jelenti. A náciizmus
Hitler. Két ellenszenves név Párisban. Tehát
a legsötétebb alakulatok is fasisztaellenes jel-
szavakkal agítálnak. A „Tűzkereszt” legutob-
bi plakátja például így kezdődik:

— Egyesülni a fasiszta ellen!

Egyedül a francista-csoport nem tagadja azt,
hogy mit akar: zsidóvért, idegen vért, fajural-
mat!

E csoport vezére egy Henry Coston nevű
úr, akit Barbusse lapja, a „Front Mondial”
szellemesen „Nagy Ismeretlennek” nevez. Cos-
ton egyébként a „Libre Parole” főszerkesztője
és pontos utánpótlás a barnainges Adolfnak.
Hitler is antikapitalista jelszavakkal kezdte.
Es Thyssen, Krupp, Abbe, Siemens, Mannes-
mann, Kirdorf, „szocialista” irányításával foly-
tatta. Coston még a kezdetnél tart. Tehát dö-
rög a nagyítóke ellen, amely — természetsze-
rűleg — pénzeli.

Hogy a dolog hatásosabb legyen, a francis-
ták ez „antikapitalista” küzdelmet zsidóellen-
es jelszavakkal kapcsolják össze.

— Munkások! Ki vezette be Franciaország-
ba a modern munkaplokkban alkalmazott
„futószalag”-rendszert? Citroen, a zsidó! —
kiáltja Henry Coston.

Renault, a másik nagy autógyáros szintén
futószalag-rendszerrel dolgoztat. De ő „árja.”
Tehát róla, a csattanó kedvéért, hallgat a
Nagy Ismeretlen.

— Iparosok! Ki alapított nagy-áruházakat,
amelyek tönkretettek titeket? Bader, a zsidó!

— ordítják a francista plakátok.
Bader a „Galerie Lafayette” tulajdonosa. De
ez nem az egyetlen nagy-áruház Párisban. Itt
van a „Bon Marché”, amelyet Aristide Bouci-
caut ur birtokol. A „Samaritaine”-áruház Cog-
nacq-Jay kezében van. Felix Potiu óriási élel-
miszer-bazárokkal árasztotta el a francia fő-
várost.

Ezek ellen egyelőre nem villámlik a Nagy
Ismeretlen, mert állítólag „árják.” A zsidó tö-
kések vannak soron.

Akik persze, mulatnak a dolgon. Hiszen
tudják, hogy ha Henry Coston uralomra jön,
minden fajelmélet, antikapitalizmus és szocial-
izmus ellenére sem ők kerülnek az internáló-
táborokba.

HITLER PROGRAMJÁT SZÓSZERINTE
LEMÁSOLTA A FRANCIA FÜHRER

Egyébként a Nagy Ismeretlen a pártprog-
ramot illetően is hű követője a német min-

taképnek, akinek nevezetes sörházbeli pont-
jait szóról-szóra ellopta és kisajátította a fran-
cista liga részére. Csupán a francia szempont-
ból alkalmazhatatlan szakaszokat dobta el: így
például a versaillesi békeszerződés érvénytele-
nitésére vonatkozó részt.

Különbön a Nagy Ismeretlen és Szép Adolf
programjait egymás mellé téve, így feste-
nek:

COSTON:

2. paragrafus. Eltekintve minden vallástól,
csakis francia véredek lehetnek állampolgárok.
3. paragrafus. A nem-polgárok vendégeknél
tekintetnek és idegentörvény által igazgat-
nak.

HITLER:

4. paragrafus. Állampolgár csakis néptárs le-
het, néptárs pedig, vallásra való tekintet nél-
kül, aki német vérű.

5. paragrafus. Aki nem állampolgár, Német-
országban csak vendégként élhet és az idegen-
törvény alatt áll.

Es így tovább végig az összes pontokon. A
 müncheni sörházat lemásolta a párisi „boute-
que”. Es óriási költségvetéssel, hatalmas pro-
pagandával mérgezi vele a francia lelket.

Honnán a sok pénz?

A programot Hitler adta Costonnak.

Lehet, hogy a pénzt is ő adta neki.

(m.)

Mérsékel az új bélyegtörvény

Bukarest, február 18.

A bélyegtörvény módosítása a követke-
ző leszálításokat tartalmazza:

A kérvénybélyeg: 11 lejről 9 lejre,
A részvénybélyeg: 100 lej után 60 ba-
nira,

lentéktelen mértékben jelentkeztek.

Eladási bélyegilleték: 8 százalékról 7
százalékra.

Engedmények bélyegilletéke: 70 bani-
ról 100 lej után 50 banira.

Leszállítja még a törvényjavaslat a ke-
reskedelmi társulatok fuziója esetén fize-
tendő beiktatási illeték kvótáját.

Felesége és szolgálója közös elhatáro-
zással öltek meg egy szebenmegyei
dusgazdag földbirtokostA nagyszebeni törvényszék 10-10 évi egyháza
íelte a hüilen feleséget és annak szerelőjét

Nagyszeben, február 18.

A nagyszebeni törvényszék büntető ta-
nácsa előtt szenzációs gyilkossági bűnper
zajlott le, amelynek részletei a zsúfolt
tárgyalóterem közönségét mélyen meg-
döbbsentették.

A vádlottak padján Barb Dumitru sze-
benmegyei dusgazdag földbirtokos felesé-
ge, Maria Barb, a még virágzóan szép fia-
tal asszony ült, akinek társaságában most
egy megtört, becsettarcu fiatalember,
Starpu Constantin 25 éves fiatal legény
várja, hogy az igazságszolgáltatás méltó
büntetésben részesítse szörnyű tettéért.

A vádirat szerint Barb Dumitru, a dus-
gazdag szebenmegyei földbirtokos a leg-
nagyobb egyetértésben és boldogságban
élt hosszú éveken keresztül fiatal felesé-
gével, amíg egyszer egy fiatal szemre-
való szolgáló, Starpu Constantin ke-
rült a házba.

A fiatalember és a fiatalasszony között,
akárcsak a romantikus szerelmi regé-
nyekben, csakhamar szerelem bontakozott
ki, amely először csak titokban, a férj
háta mögött fonódott, később azonban a
szerelmese, akik úgy találták, hogy egy-
más nélkül nem tudnak élni, szörnyű
tettre határozták el magukat.

Az a gondolat fogamzott meg bennük,
hogy a férjet elteszik láb alól, hogy ilyen-
formán zavartalanul élhessenek a hatal-
mas birtokon.

Az elhatározást tett követte.

Egy alkalommal a földbirtokos hos-
szabb vadászatra indult és két nappal
azelőtt a szolgáló is szabadságot kért
és jóelőre azon a tisztáson helyezkedett el,
ahol tudta, hogy az áldozatnak át kell ha-
ladnia.

A gyilkosság pontosan a borzalmas terv
szerint zajlott le.

A vadász a tisztáson helyezkedett el
lesben és ekkor a szolgáló egy kézzel a
háta mögé állt és egy fejszével
fejből agította. A szerencsétlen áldozat a
helyszínen kiszáradt.

A kegyetlen gyilkos ekkor az áldozatot
lóra ültette, egy szakadékgig vezette, ahol
a lóval együtt lelökte a mélységbe.

Csak később, hetek múltán akadtak rá a
szerencsétlen áldozat hullájára.

Hosszas nyomozás és vallatás után meg-
törték a borzalmas gyilkosság tettesei és
bevallották szörnyű tetteiket.

A nagyszebeni törvényszék egész napon
keresztül tárgyalta a borzalmas gyilkos-
ságot, amelynek most összes részleteire
napfény derült.

A tanúk egyöntetűen a vádlottak ellen
vallottak és azt hangsúlyozták, hogy az
áldozat korrekt, jó ember volt, aki való-
sággal dőldegette feleségét.

A tettesek most már végleg megtörték
és végzetes szerelmükre hivatkoztak tet-
tük mentségül.

A nagyszebeni törvényszék büntető ta-
nácsa az óráig tartó vád- és védbeszé-
dek meghallgatása után ítéletet hirdetett.

Az ítélet szerint a törvényszék Constán-
tin Starput, a gyilkosság elkövetőjét tíz-
évi súlyos börtönrre ítélte, míg a másod-
rendű vádlott az áldozat felesége, Barb
Mária a borzalmas bűncselekmény ki-
gondolásáért ugyanilyen büntetésben
részesült.

A vádlottak sirva fakadtak az ítélet ki-
hirdetésénél.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben,
míg a vádlottak megfellebbezték.

Aláírták az angol—orosz
egyezményt

London, február 18

Madelben tegnap aláírták az új angol
— orosz ideiglenes kereskedelmi szerző-
dést, amely az eddigi egyezményektől el-
térően a két ország külkereskedelmi mér-
legének javítását írja elő. Az egyez-
mény annyiból kedvező a Szovjetnek,
hogy helyreállítja a Szovjet kereskedel-
mi küldöttségeinek régebben megadott
diplomáciai kiváltságokat. Az egyezmény
azonban nem rendezi a két állam közöt-
ti adósságok ügyét s ezért kimondottan
ideiglenes jellegű. Végleges megállapo-
dásra csak később kerülhet sor a két ál-
lam között.

Ha a főszámvevőből
újságíró lesz

Csikszereida, február 18.

A csikszereidai törvényszék előtt Al-
bert István az egyik erdélyi magyar lap
csikji munkatársa ült vádlottként. Sik-
kasztással, sőt bélyeglopással vádolták,
amit városi főszámvevő korában követett
volna el ezelőtt 6-7 évvel.

Az ügy előzményei igen érdekesek.

A nemzeti-parasztpárti választások tul-
fűtött hangulatában egyik politikai cso-
portra vonatkozólag két igen izléstelen
cikk jelent meg Albert lapjában. Ezt le-
kell szögezni, mert a cikkek tényleg iz-
léstelenek voltak s egyáltalán nem árul-
ták el az újságírói készséget.

Természetes, hogy a cikkíró durva ki-
rohanásért az illető politikai csoport
Albertet tette felelőssé. Bosszuért liheg-
tek. Gyorsan följelentést fogalmaztak s
ügyészkekre adták, de nem a cikkek mi-
att, hanem állítólag olyan bűncselek-
ményért, amelyet még hivatoltnak korá-
ban követett el.

Többszöri elnapolás és a vádak tul-
nyomó többségének hivatalos elejtése
után, ma vont a felelősségre a törvény-
szék Pasnicu-tanácsa Albertet, aki ke-
reken visszautasította a vádakat. Okmá-
nyokkal igazolta, hogy a városi főszám-
vevőségről való lemondása előtt levezet-
tett fegyelmi vizsgálat során semmi ter-
helőt nem találtak ellene, sőt, a városi
tanács elismerő bizonyítványt adott. Az
egész vád hajsza.

Az ügyben felvonult tanúk semmi ter-
helőt nem tudtak mondani.

A törvényszék rövid tanácskozás után
alaposan megindokolt ítéletében bűncse-
lekmény hiányában mentette föl Alber-
tet a vád és annak következményei alól.

Az erdőfülei gyilkosság
további tárgyalását már-
cius 12-re halasztották

Székelyudvarhely, február 18.

Ma fokozott érdeklődés mellett foly-
tatta a székelyudvarhelyi törvényszék
az erdőfülei gyilkosság tárgyalását. A
másodrangú vádlottak mind alibit bizo-
nyítottak s így Huszár Samu minden bi-
zonnyal alapelkülűl vádaskodott. Huszárt
különbön nem lehetett kihallgatni, mert
a tárgyaláson nem jelent meg, így a tör-
vényszék elrendelte a március 12-iki
tárgyalásra való elővezetését.

A mai tárgyalás folyamán egy bizo-
nyos Bogdán Lajosné, erdőfülei lakos
úgy vallott, hogy az áldozat felesé-
ge a nyár folyamán felkereste és arra
akarta rávenni, hogy úgy valljon, misze-
rint Borbáth Szőcs Lajost Dobainál ölték
meg. Borbáth Szőcs Lajosné ezt tagadta,
mire a bíróság megeskette Bogdánét.

Dr. Gyórfy Béla orvosszakértő mellé
a védelem dr. Imreh Domokos volt kór-
házi főorvos kirendelését is kérte, mely-
nek a bíróság helyet is adott.

Aradi piaci árak

Arad, február 18

Buza 350—360.

Tengeri (csöves) 140—165.

Tengeri (hántott) 190—200.

Zab 200.

Széna 60—70.

Lóhere 90—100.

Szalma 25—30.

Állatvásár: szarvasmarha 7—8 lej ki-
lója, borjú 14—15, sertés 17—21.

Szárnyasok: baromfiiban nagy ár-
emelkedés. Hízott liba párja 170—200,
sovány liba 100—120, hízott ruca párja
80—120, sovány ruca 60—80, tyúk párja
80—120, csirke párja 25—45.

Tejtermékek: tej 3—4 lej, tejfel 20—
30 lej, tehéntúró 10—12, juhtúró 20—24
lej, vaj 50—60 lej.

Tojás: darabja 0.70—1 lej, hagyma ki-
lója 2 lej, foghagyma 6—8 lej.

A B. L.

CASTANO-KŐSZEGHY MARIANNE:

következő havi
ajándékregénye

A MODENAI ORVOS

K Ö Z G A Z D A S Á G

Faháborút pattantott ki a román-cseh-osztrák faegyezmény

A magyar faimportőrök nem akarják aláírni az új köteleveket

Arad, február 18.

Az utóbbi időkben a Magyarország felé irányuló faexport, amelynek jelentős mennyisége balad Aradon keresztül, váratlanul alaposan megesőkent. A magyar piacon idegesség hullám csapott át és ennek az idegességnek az oka az a megállapodás, amelyet Románia, Csehszlovákia és Ausztria fatermelői kötöttek a bécsi Nemzetközi Fairoda közbenjöttével. A megegyezés a magyar piacra történő szállítók egységesítését teremtette meg az áru osztályozására, az eladási feltételekre és az árakra vonatkozólag. Eredetileg az volt a helyzet, hogy a magyarországi piac részére egységesített új feltételeket csak akkor léptetik életbe, ha Csehszlovákiához és Ausztriához hasonlóan, Romániában megalakul a faexport szindikátus, amely, mint megfelelő szembenálló fél, garantálhatja a megállapodások keresztülvitelét. Mivel azonban ez a szindikátus, a romániai kis-exportőrök nagy száma, valamint a CAPS bizonytalan helyzete miatt, hosszabb időt venne igénybe, a román termelő vállalatok elhatározták, hogy a Magyarország számára megállapított új feltételeket a maguk részéről már február tizenötödikén életbeléptetik.

A romániai fatermelők éppen a napokban tartották a kérdés tárgyában értekezletet Bukarestben. Ezen az értekezleten az egységes eladási feltételek ügyének letárgyalása mellett, a Magyarországra exportálandó faanyag készlet szállításának felosztása is szóba került. A cél ugyanis az, hogy ez a felosztás ezután ne az eddigi kulcs szerint történjék, amely szerint a kiszállított mennyiség 60 százalékát a Caps fedezi. A kivitelen arányosan azok a vállalatok részesüljenek, amelyek Magyarországgal állandó üzleti összeköttetésben állottak.

A magyar piacra történő kiviteli üzleti feltételeinek egységesítése volt tehát az a körülmény, amely annyira felkavarta a magyarországi importőrök nyugalmát. Az új exportkampány, amely február tizenötödikén indult meg, most, hogy a romániai fatermelővállalatok is magukévá tették véglegesen a bécsi megállapodást, az új kampány tehát már az új feltételek jegyében indul meg. Ez pedig azt jelenti, hogy a magyar piac egy jól szervezett kartell számításainak teljesen ki lesz szolgáltatva. Már az új megállapodás áremelést jelent és nem kétséges, hogy a három exportáló állam fakartellje elsősorban a magyar piacnak minél alaposabb kihasználását tekinti majd céljának.

A magyar faipari érdekeltségek azzal a tervvel foglalkoznak, hogy

az új normák alapján kiállított kötelevek aláírását egyöntetűen megtagadják.

Valóság az a helyzet, hogy kereskedelmi háborúság kitörésétől lehet tartani, mert a magyar faimport a hivatalos külkereskedelmi apparátust is megmozgatta, sérelmeinek orvoslása érdekében.

Illetékes romániai szakkörökben viszont a következő felvilágosítást kaptuk a háborúskodással kapcsolatban:

— A magyarországi érdekeltektől fatermelőkkel felzudulása teljesen indokolatlan. Igaz ugyan, hogy bizonyos mérsékelt áremelés történt. A magyarországi piac számára megállapított árakat számszerűen redukálták ugyan, azonban az áru osztályozását enyhítették, ami végeredményében az áru árát emelte. Végéremelésében azonban a közepes európai termelő államokat ennél a kérdésnél éppenséggel nem a magyar piacnak a végtelenségig történő kihasználása, hanem egészen más elgondolás vezette. Ezt a megegyezést olyan kényszer diktálta, amely távol áll a feltételezett indító okoktól.

— Köztudomású ugyanis, hogy a romániai termelővállalatok, főképpen pedig az erdélyiek, számos tengerentúli piaccal, valamint Magyarországgal, Németországgal, Svájcjal állnak közvetlen üzleti kapcsolatban. Ezeknek a piacoknak mindegyike más és más áruosztályozást kíván, úgy, hogy az árukat gyakran csak egy árnyalattal eltérő osztályozás és minősítése a termelőket igen sok esetben leküzdhetetlen probléma elé állítja. Sőt, ezenkívül, még a belső piacon is kétféle osztályozás szerint kell az árut minősíteni, mert más az erdélyi és más a regáthelyi fatermelők minőségbeli követelménye.

— Tehát a termelő államok egyezsége nem irányul Magyarország ellen és nemcsak a magyar piac keresletére szabályozza a normá-

kat. A termelő vállalatok ezzel a nemzetközi egyezményrel elsősorban azt kívánták elérni, hogy az áru osztályozását és minőségi elnevezését az összes elhelyezési piacok részére a lehetőségek szerint uniformizálják. Ez tehát a bécsi egyezmény tulajdonképpeni célja.

— A háttérben természetesen áremelési tendencia is meghúzódik. Ez kétségtelen. De érthető is. Hiszen éppen az állami, hivatalos statisztika kimutatása bizonyítja, hogy a romániai termelővállalatok az investált tőkének 40 százalékát elvesztették...

— Ez a helyzet és utóljára is hangsúlyozni kell, hogy szó sincs olyan egyezményről, amely speciálisan a magyar piac ellen irányulna.

A fenti — tökéletesen mértékadó helyről nyert — nyilatkozat tehát megmutatja az érem mindkét oldalát. Illetve, megmutatja a kartell álláspontját is, elsősorban romániai szemüvegen keresztül nézve. A helyzet azonban mégis csak az, hogy a mai nappal valószínű gazdasági háború kibontakozása veszi kezdetét. A mai nappal, mert ma indul meg az exportkampány és így ma lépnek életbe az új egységesítések. Magyarország szakpiaca pedig egyre élesebben tiltakozik ezek ellen az új egységesítések és minősítések ellen és így valószínűnek látszik, hogy az idejű kampány, amely az új kartell egyezmény jegyében született meg, még sok, heves izgalomra szolgáltat majd okot...

Vajon hány munkanélküli van Romániában?

Javaslat, amely az egyébként eltartott nők leépítését követeli

A falusi munkások térjenek vissza a faluba

Déva, február 18.

A munkaügyi minisztérium a napokban kimutatást tett közzé, melyet a B. L. is részletesen ismertetett. A kimutatás a belföldi munkanélküliek számát az 1933 évben 32.870, az 1932 évben 38.870, az 1931 évben 35.757 főre teszi, stb.

Ipari körökben és általában a gazdasági élet körében nagy feltűnést keltett a munkaügyi minisztérium munkanélküli statisztikája és azt kérdik, vajon honnan veszi a munkáügyi legfőbb fóruma ezeket a számokat? Nem kell ugyanis nagy gazdasági szakértőnek lenni ahhoz, hogy megállapítsa valaki, miszerint ez a kimutatás minden komoly alapot nélkülöz és egyáltalában nem tünteti fel a tényleges helyzetet. Sajnos,

nincs egyetlen fórum sem, amely megbízható nyilvántartást vezetne akár az ipar, akár pedig más munkanélküliekről és így nem lehet megállapítani, hogy Romániának tulajdonképpen hány munkanélkülije is van!

Hozzávetőleges megállapítások szerint az országban 1933-ban nem harminckétezer, hanem legalább negyedmillió olyan munkanélkülije volt, akiket ipari és kereskedelmi vállalatok építettek le és nem tudtak elhelyezkedni, nem beszélve a mezőgazdasági munkanélküliekről, akik szintén igen szép számmal szerepelhetnek egy, a tényleges helyzetet feltűntető megbízható kimutatásban.

De hát ilyen megbízható kimutatás nincs. A munkakamarák csupán az időnkénti segélyben részesítő munkanélküliekről vezetnek nyilvántartást és valószínűleg ezeket szerepelteti a kimutatásban a munkaügyi minisztérium is.

Hogyan fog kialakulni a munkanélküliek helyzete 1934-ben, arra nézve aligha lehet jóslásokba bocsátkozni. Tagadhatatlan, hogy a gazdasági életnek — bár alig észrevehető — de némi javulási tünete mutatkozik, azonban messze van még az az idő, amikor az ország ipari és más termelési prosperitása annyira javulhat, hogy a válság ideje alatt leépített és munkanélkülségre kárhoztatott dolgozókat beillesztheti teljes munka keretébe.

A dévai munkakamara, amelynek működési köre két vármegyére, ugyancsak Hunyadra és Alsófehérré terjed ki és a munkakamarák között az első helyen

áll, mert tagjának számát tekintve, közvetlenül a petroleumvidék, Prahova-megyét követik, egy feltűnő és érdekes javaslatot készített a kormány számára arról, hogy milyen eszközökkel lehetne a belföldi munkanélkülséget enyhíteni. A javaslat több pontból áll, amelyek közül kiemeljük a következőket:

1. Úgy az állami, mint a magánvállalatoknál bocsássák el azokat a női alkalmazottakat, akiknek férjük olyan keresettel bír, hogy családját fenn tudja tartani és az így leépített női alkalmazottak helyébe férfimunkásokat alkalmazzanak.

2. Azok a falusi munkások, akiknek otthon megélhetésük van és községi bizonyítvánnyal nem tudják igazolni, hogy teljesen vagyontalanok, eltiltandók attól, hogy városban munkát vállaljanak.

3. Katonai munkásokat a jövőben kizárólag katonai munkákra lehet csak igénybevenni.

4. Indítsa meg a kormány azonnal azokat a közmunkákat, amelyek régen várnak elvégzésre.

5. Meg kell szigorítani a külföldi szakmunkások alkalmaztatásának ellenőrzését és érvényesíteni kell azt az elvet, hogy külföldi szakmunkást csak akkor szabad alkalmazni, ha a szakmunkára belföldi szakembert nem lehet találni.

A javaslat ezután több olyan kérdéssel foglalkozik, amelyek rendezésére szintén szükség van. Javasolja a kamara, hogy a vagyontalan aggod és munkaképtelenek is kapjanak segélyt és a segélyezés szempontjából legyen egy kategóriába véve a munkaképes munkanélküliekkel. A nyugdíjba menesztendők mindaddig, amíg nyugdíjuk nincs folyósítva, kapjanak fizetést, mert jelenleg az a helyzet, hogy az átmeneti állapot idejére nem történik róluk gondoskodás. Sürgeti a munkakamara a munkabíráóságok felállítását lehetőleg új törvény és működési szabályzat által, hogy a munkakonfliktusok rendezése egy megbízható és szakfórum kezébe legyen bízva.

A figyelemreméltó javaslatot a dévai munkakamara a munkaügyi minisztérium által terjeszti a kormány elé.

A közgazdaság hírei

OROSZ MEGRENDELÉSEK AMERIKÁBAN

(Newyork) Az orosz kormány kiküldöttei Amerikában tárgyalásokat folytatnak nagyobb automobil és traktor, gummi és azbeszt továbbá repülőgép megrendelésekre vonatkozólag.

A ROMÁN-OSZTRÁK ÉS A ROMÁN-MAGYAR ÁRUCSERE

(Bukarest) Assan ipar- és kereskedelemügyi államtitkár tegnap Volgruber bukaresti osztrák meghatalmazott miniszterrel tárgyalt a román-osztrák árucseréről. Ugyancsak tárgyalások indulnak egy új román-magyar kereskedelmi egyezmény és kliringegyezmény tárgyában. A voltaképpeni megbeszélések Magyarországgal még nem kezdődtek meg, egyelőre csak a kormány gazdasági köréi tárgyalnak, hogy elkészítsék Mátasárunak, a budapesti román kereskedelmi attasénak adandó utasításokat.

SERTÉSVÁSÁR BÉCSBEN

(Bécs) A mai sertésvásárra 4585 drb. zsir- és 8033 drb. hussértést hajtottak fel, ebből 1763 zsirsértés és 18 drb. hussértés származott Magyarországról. A vásár rendben indult meg és a l-a magyar zsirsértésekért 148—150 schillinget fizettek. Később a forgalom megállott és az árak estek.

CSAK A SZÖLLŐ SINYLI A HIDEGET

(Bukarest) Az ország mezőgazdasági helyzetéről szóló hivatalos jelentés szerint február hónap első felében a hóréteg olvadás folytán sok helyütt megvékonyodott, de mégis elég vastag ahhoz, hogy a vetéseket megóvja a fagytól. A szőlők a fagy folytán eleget szenvedtek az utóbbi időkben, viszont a gyümölcsfáknál a károkok eddig legfeljebb elszigetelten és jelentéktelen mértékben jelentkeztek.

Hörri-szóla

A műkedvelő és a szinpad

A műkedvelői előadás az a mulatság, amely minden esetben jól sikerül. A közönség, a szereplők hozzátartozói révén eleve biztosítva van. De a „közönségsikerrel” egy műkedvelői előadás még korántsem elintézve. A szinpad minden idők emberének álma volt és lesz. A szinpad hódító büvőköreben tartja még azokat is, akik ellenségeinek vallják magukat. S a műkedvelés voltaképpen komoly dolog, ha ezt az „értelmet” úgy értelmezzük: a mű, már mint a szinpad mű kedvelése. A sok ügyefogyottság következtében, sajnos, a műkedvelés inkább dilettantizmust jelent. Ami ugyan nem baj, ha az jószándéku és lelkes. Arra mindenestre jó, hogy a fiatalság lelkeiből felszínre hozza a lappangó vagy szunnyadó tehetséget. Nem egy színészünk van, aki a műkedvelő szinpadról lépett nagy színházak szinpadára. Az ország legnagyobb részében csak ritkán játszik rendez szinpadon. A nyelvnek, a műnek, az írónak, a kultúrának hódítanak tömegeket ezek az előadások — érdemes tehát azon fáradozni, hogy minél jobban távolodjanak a kezdetleges dilettantizmustól. A magasabb színvonalú minden esetben a darab rendezőjén múlik, az: munkájával is foglalkozunk ezalkalommal részletesebben.

A rendező első dolga, hogy a választott darabbal szoros ismeretséget kössön. Olvassa el jó néhányszor, mélyedjen bele, foglalkozzék vele sokat gondolatban, beszélgesse róla, ismerje meg a darab lelkét, érzelmét, gondolatvilágát. Legyen egyszóval tisztában a szerző mondanivalójával, mert mindezt neki kell az előadáson keresztül érzékelteni a közönséggel.

Az ismerkedés után válogassa ki a szereplőket. Ez a munka azért nehéz, mert szereplő igen gyakran több van, mint a mennyi kellene. Különösen „főszereplők” akadnak szép számmal.

Általános irányadó a szerepek kiosztásánál az legyen, hogy lehetőleg mindenki egyéniségéhez hasonló szerepet kapjon. Színházaknál sem adnak egy-egy színésznek olyan szerepet, amelynek jellemvonásai teljesen hiányoznak a színész egyéniségének, vagy talentumának skálájából. Műkedvelőknél különösen fontos ez.

A szereposztás után a rendezőnek vázlatokat és jegyzeteket kell készítenie a darabhoz. Fel kell vázolni a szerző által leírt színt, pontosan bejegyezni a be- és kijáratokat és azt is, hogy melyik szereplő honnan jön és hol távozik a szinpadról. Nem mehet ki pl. valaki azon az ajtón, amelyiken a következő pillanatban éppen az lép be, aki elől menekült. A szereplőknek is pontosan be kell jegyezniük szerepükbe, mikor és hol jönnek be. A végszókhoz kell magukat tartaniok. Végszónak szinpadon nyelven azokat a szavakat nevezik, amelyeknek elhangzása után következik a másiknak a szerepe. Néha az egyik szereplő beszéde közben kell a másiknak belépnie a szinpadra. Néha azonban csak hosszabb szünet után következik a bejövét, vagy a beszéd. Ilyenkor már a próbák megállapítják, hogy a végszó után meddig kell számolni. Nagyon jó, ha van olyan egyes fiatalember, aki az előadásban a felügyelő-szerepet vállalja. Ilyenkor ő igazgatja a szereplőket, ki mikor lépjen a színpadra és ugyancsak ő jegyzi fel a „végszavakat” alapján, mikor kell világosítani, vagy sötétíteni, mikor menjen fel, vagy le a függöny. Ezután következik a rendezőnek legnehezebb feladata, a darab rendezése. Itt nem lehet szabályokat felállítani, itt minden a rendező intuícióján múlik. Általánosságban érvényes az, hogy a leggyorsabb tempójú előadást a bohózat után a vígjáték követeli. A színmű közepes tempót kíván s a dráma helyenként liktet, egyébként pedig lassabbat, de nem lassut. A lassúság mindig almat jelent.

Természetesen a tempó nem lehet állandó. Bohózatot sem lehet végig szélsőben eldarálni, elmókázní, mert akkor nincs meg a viszonylagosság érzése. A darab alapüteméhez kell mérni az egyes helyzetek által kívánatosnak mutatózó sebességfokozást. Általában, az adott ketek között változatosságra kell törekedni. Ha a drámban izgatott szóváltás van és a szereplők egyénisége, vagy ha a helyzet robogó tempót diktál, az ugyanezzel drámai szüneteknek sem szabad hűhosszuaknak lenniük. A drámai szüneteknek különben sem szabad műkedvelői szinpadon sohasem hosszúra nyul-

Olasz-osztrák-magyar blokk jön létre Rómában

Budapest, február 18.

Szombaton délután hivatalosan is közölték, hogy Suvich olasz külügyi államtitkár szerdán a magyar fővárosba érkezik és két napon át tárgyalást folytat a magyar államférfiakkal. Ismeretes, hogy Suvich budapesti útja csak előkészítése akar lenni a római hármass találkozóknak,

amelyen Mussolini, Dollfuss és Gömbös beszélnek meg országaik viszonyának további sorsát. A „Magyarország” szerint Rómában igen szoros politikai és gazdasági együttműködést hoznak létre a három ország között.

Illetékes magyar politikai körökben egyáltalában nem titkolják, hogy olasz-

osztrák-magyar államtömb készül. Dollfuss multikori budapesti látogatása alkalmával számos kérdést tárgyaltak le ezeknek a gyakorlati megvalósítására a római találkozón kerül sor. Magyarország készen áll a lehető legszorosabb együttműködésre Ausztriával.

Franciaországban teljes a nyugalom

Kiküldték a Stavisky-ügy vizsgálóbizottságát, ismét bizalmat szavaztak a kormánynak

Páris, február 18.

A francia belpolitikai élet a Doumergue kormány parlamenti győzelmé, a főlényes többséggel elnyert bizalmi szavazat után, legalább is egyelőre, kezd nyugodtabb mederbe kerülni. A péntek esti ülésen minden különösebb vihar vagy vita nélkül megválasztották a parlamenti vizsgálóbizottságát, amelynek a feladata a Stavisky-ügynek végére járni és megállapítani, hogy kik voltak azok a politikusok és közéleti férfiak, akik részt vettek a

szélhámoságokban. A kormány olyan vizsgálóbizottságot kívánt, amelyben mindegyik párt képviselve legyen. Ilyen alapon össze is állították a 44 képviselőből álló bizottságot, amelynek azonban csak vizsgálati joga van, döntést nem hozhat.

Az ülés folyamán különben Chéron igazságügyminiszter megegyezően felvetette a bizalmi kérdést s a kormány 430 szóval 150 ellenében ismét megkapta a bizalmat.

Tisztikarát is megválasztotta a képviselőház

s csak csüörtökön ül ismét össze

Bukarest, február 18.

A képviselőház szombat délutáni ülésén napirend előtt az éjjel elhunyt Pop-Csicsó István emlékének áldoztak a honatyák. Saveanu elnök hosszabb beszédében méltatta elődje személyiségét és érdemeit. Ezután a kormány nevében Inculetz belügyminiszter parentál el a neves román politikust. Ekkor az elnök a gyász jeléül fel akarta függeszteni az ülést, az ellenzék azonban tiltakozott azaz, hogy szintén meg akar emlékezni Pop-Csicsó Istvánról. Erre az elnök megadta a szót a nemzeti-parasztpárt részéről Potarcának, majd a Lupu-párt részéről Serdić, a georgisták nevében Negus, a gogisták részéről Banu dr., a Magyar Párt nevében Willer dr., a német párt

részéről pedig Roth Hans Ottó beszélt.

A szünetben a kormánypárt titkos értekezletet tartott, amelyen Brătianu Dinu pártelnök és Tatarescu miniszterelnök beszélt. Ugyátszik, nem sikerült teljes összhangra bírni a kormánypártot, mert a tisztikar választása során a kormány által javasolt listán kívül még két liberális honatya is jelölte magát az alelnöki tisztségre. Igaz, hogy elbuktak, de a tény mégis jellemző. A képviselőház hat alelnöke Măreca, Djuvara, Justin Stănescu, Marcus Corneanu, Ion Pillat és Barca lett.

A kvesztorok megválasztása után a képviselőház csüörtökre napolta el magát.

LEGUJABB

ANGLIA MEGENGEDI AZ ANSCHLUSST?

A Daily Telegraph óriási feltűnést keltő cikket közöl, amely szerint az angol kormány kijelentette volna, hogy nem ellenzi Németország és Ausztria vámszövetségét, sőt nem lenne kifogása az angol kormánynak az ellen sem, ha Ausztriában választás után a nemzetiszocialisták jutnának uralomra. Általában Angliának nincs kifogása az ellen, hogy Ausztria Németországhoz kösse a sorsát.

A londoni lap beállítása egészen valószínűtlen s könnyen lehet, hogy csak Franciaország magatartását akarja ezáltal befolyásolni.

ELKOBOZZAK AZ OSZTRÁK SZOCIALISTÁK EGÉSZ VAGYONÁT

A péntek esti osztrák minisztertanács határozatairól kiszivárgott újabb hírek

niok, mert a tragikumot és a komikumot csak egy hajszál választja el és könnyen megtörténhetik, hogy a gyakorlatlan művészek közül valamelyik a szünetben sokszor csak egy felszög mozdulattal pillanat alatti komikumba fullasztja az egész tragikus jelenetet.

Vigyáznia kell a rendezőnek arra is, hogy a szereplők játéka ne „essen”. Ne beszéljenek a pécéből, akkor sem, ha bántatot érzékeltetnek. A mély hang almosító hat. Színészeink ne vegyenek fel mesterkelt hangot, hacsak nem kényszerülnek rá, pl. egy boszorkány sipító hangjának érzékeltetésénél. Mindenki igyekezzék a legtermészetesebben beszélni, mozdítani a legmegszokottabb

hangnemben.

Még valamit a stílusról. Minden darabnak más-más a stílusa. A bohózat nemcsak menetességben különbözik a drámatól, hanem felfogásban is. Itt minden mondat könnyű, a tréfa röppen, tyú s még a sirás is arra való, hogy nevetessen. Vigjátékban szintén fontos a könnyed hang, ám ez a játék már nem torzkép, hanem az élet hangja a játék stílusására. Minden esetben fontos, hogy a rendező sehol semmit se hangsúlyoztasson úgy, hogy az durván, vagy giccszerűen hasson. Különösen fontos ez a lírai jeleneteknél. Nem szabad arra törekedni, hogy minél több zsebkendő áztasson a körny.

Pár év alatt nem évül el a régi bűn

Kolozsvár, február 18.

A kolozsvári törvényszék szombat délelőtt tárgyalta Zeiger István cipész, Schreiber lisztkereskedő és felesége csalási bűnperét. Pár évvel ezelőtt Zeiger nagymennyiségű cipőt készített az egeresi bányászoknak a szükséges bört Andor Gyula Széchenyi-téri borkereskedőtől hitelbe vásárolta. Zeiger a lisztkereskedő és felesége segítségével aztán csúnyán becsapta Andort, majd Amerikába szökött a hatóságok elől. Most visszatért Amerikából, azonnal letartóztatták s társaival együtt törvényt elő állították. A törvényszék Zeigert másfélévi, Schreibert egyévi és kéthónapi, Schreiberét pedig 8 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen a vád és a védelem is fellebbezett.

Korrupcióellenes javaslat készül Jugoszláviában

Belgrád, február 18.

A szerb főváros sajtójának jelentése szerint a jugoszláv kormány elhatározta, hogy a közéleti visszaélések meggátolására és megtorlására törvényt hoz. A korrupcióellenes törvényjavaslatot rövidesen beterjesztik a szkupstina elé.

Öngyilkos lett egy kolozsvári urinő

Kolozsvár, február 18.

Dr. Reinfeld József közigazgatási helyettes felesége a Rákóczi-uton levő lakásán felakasztotta magát. Már halott volt, amikor hozzátartozói felfedezték. Tettét súlyos idegbaja miatt követte el.

Háromhónapi fogházra ítélték egy tiatal román újságíró, mert megériően nyilatkozott Duce minisztereiről meggyilkolásáról

Kolozsvár, február 18.

Múlt év december 30-án, a miniszterelnök meggyilkolása utáni napon a kolozsvári rendőrségen megjelent 3 újságíró, kik beszélgetni kezdtek Chendi Károly komisszárral. Olteanu Juon, a Patria munkatársa, beszéd közben azt a kijelentést tette, hogy Constantinescu gyilkosnak volt oka arra, hogy megölje Ducát s ezért a gyilkost nem lehet megbüntetni.

Chendi komisszár azonnal jegyzőkönyvet vett fel Olteanu újságíró-gyakornok kijelentéséről s letartóztatta a felelőtlenül beszélő fiatalembert.

A hadbírószék szombaton tárgyalta Olteanu ügyét s 3 hónapi fogházra ítélte a büntetett feldicsérő újságírógyakornokot.

A rendező az előadás karmestere, éppen ezért fontos, hogy a hangszerek, a szereplők, engedelmeskedjenek neki, mert rossz hangszereken még Paganini sem tudott volna játszani. Az összehatás kedvéért a szereplőknek le kell mondanok egy-egy hatásos mondatuk, mozdulatuk túlzott hangsúlyozásáról, különösen akkor, ha ez másik szereplő játékáról vonná el fölöslegesen a figyelmet. Nagyjában ez az, amit minden műkedvelő rendezőnek utravalóként magával kell vinnie. De ha zavarba jön, tanácsot más önmagától, saját művészi és színvadi értékétől kell kérnie. S itt válik el, vajon igazán „rendező”-e, vagy sem?

Foto & Sport = Lloyd utazási iroda

ifj. Krafft K. és Helm W.

(Norddeutscher Lloyd)

Brassó, Kolostor-utca 1 szám.

(Central kávéház mellett).

Raktáron tartunk:

Fényképezőgépeket és szükségleti cikkeket / nyári és téli sporteszközöket és teniszfelszereléseket / vadászat és turisztika / halászat / könnyű atlétika / labdarúgás kézilabda / uszósport / vívás / sí / ródli / bob / korcsolya-sport / Hokey / lovas / evező / stb. sportcikkék és utazási felszereléseket.

Szíveskedjék személyesen meggyőződni.

Elsőrendű kiszolgálás. Olcsó és legjobb minőségű áru.

Jegyek bármilyen szárazföldi, tengeri, folyamhajózási vagy légi utra. A következő nemzetközi utazási irodák képviselője EUROPA Bukarest, MER Berlin, OVB Bécs, CIT-Roma, IBUSZ-Budapest, CEDOK Prága, ORBIS-Lengyelország, PUTNIK-Jugoszlávia, stb. Norddeutscher Lloyd Bremen Menetrendszerinti utitervek, tengeri kéjutazások. Serviciul Maritim Roman, Navig. Fluviala Româna, Donau-Dampfschiff. Ges. Deutsche Luftansa, Cidna, Lot, stb. stb.

Utlevél és vizum beszerzés. Utbaigazítás és felvilágosítás.

Megnyitás február 19-ikén.

SPORT

Román-magyar atlétikai versenyről folyó tárgyalások. Magyarország B. csapata látogatna el Romániába, valószínűleg július elején. A versenyt Bukarestben, vagy Temesváron tartanák.

A tavaszi labdarúgó világbajnoki tornán Romániából a következő bírók vezetnek mérkőzéseket: Morár Teofil (Nagyvárad), Xifando D. Radulescu és Radu Istrati (Bukarest).

A jövő évi jégkorongú világbajnokságot Zürichben rendezik meg. Románia kérelmét egyelőre nem teljesítették, hanem az Európa központjában fekvő Svájcnak adták az elsőbbséget.

Schmeling, a volt német ökölvívó világbajnok veresége Amerikában, Steve Hamastól, világszerte óriási feltűnést keltett. Schmeling a mérkőzés előtt féltrefásan kijelentette egy újságírónak, hogy abbahagyja a versenyzést, ha Hamas legyőzi. Beszéli is, hogy kétszeres amerikai veresége után a világbajnokságtól eltilított Schmeling nem teszi ki magát újabb kudarnak és kiáll a ringből. Legyőzője, Hamas, különben 24 éves, 183 cm. magas, 88 kiló és csak 1930. óta hivatásos boxoló.

A turázó román csapatok közül a Ripensia vasárnap Lyonban az ottani liga válogatottjával mérkőzik, a NAC pedig az északafrikai Casablancában, az ottani válogatott ellen.

A római világbajnoki torna nagy vesztesége, hogy a félelmetes hírű délamerikai csapat, Argentina válogatottja, anyagi okokból, nem jön át Európába.

A FIS-verseny lesikló részét tegnap rendezték meg a svájci Engadinban, 1000 méteres nyírkülönbségű pályán, meglehetősen jeges talajon s ennek folytán sok bukással. A férfiak versenyét az idei svájci lesiklóversenyesek koronázatlan királya, David Zogg nyerte 4.27.2 mp.-es idővel. 2. Pfnir német 4.348 mp. 3. Allen svájci és Cattanea olasz 4.35.6 mp. idővel. A nőknél a svájci Annie Rüegg győzött 5.38 mp. alatt. A FIS-versenyek slalom-része ugyancsak Engadinban, a futó- és ugrórész pedig a svéd Sollefteában lesz.

Szerkesztői üzenetek

K. T., Kézírásszárazpatak. 1. Lehet. A községit tanács választja meg és a felsőbb közigazgatási fórumok a választást helyben hagyják. 2. A községit tanácsnak kereskedő is lehet tagja, ha egyébként más törvényes gátlások nem akadályozzák megválasztását. Üzleti összeköttetésbe azonban, mandátuma idejére, nem léphet a községgel. 3. A felsorolt kifejezések, különösen, ha sértő szándékkal használják azokat, alkalmasak arra, hogy valakinek becsületébe gázoljanak. 4. A vadászegedélyre vonatkozó kérdésére, ugyanezen jelge alatt, néhány nap múlva válaszolunk. Addig is szíves türelmet kérjük.

Sz. László. Cămpeni. Azok az üzletek, amelyek 1930 július 14. előtt létesültek, nem kötelezhetők az egészségügyi vizsgálatra s az új autorizációt sem kötelesek megszerezni. A később alapított üzletek azonban alá kell vessek magukat ennek a vizsgálatnak. Ha esetleg a cégben történt volna változás, akkor is.

PÁLYÁZATI HIRDETMEŒY

A brassói nyugati ritusu izr. hitközség pályázatot hirdet egy „pénzbeszedő-egyházi” állásra.

Javadalmazás: havi 1500 lej (egyezer-öttszáz) fix és a beszedett díjak 4 százaléka.

Pályázótól megkívánatik a román állampolgárság, a román, magyar, német nyelv tudása.

Megfelelő biztosítékkal rendelkező 40 évnél nem idősebb egyének, sajátkezűleg írt és fényképpel ellátott pályázatukat Szegő Árpád hitközségi elnökhöz, Hosszu-utca 9. címre, legkésőbb f. évi február hó 28-ig nyújtsák be. Olyanok, akik három elismert rabbitól „kaboló” vágási képesítéssel bírnak, előnyben részesülnek.

Brassó, 1934 február 13.

A brassói nyugati rit. izr. hitk. Elnöksége

„Novy” új rádiói tökéletesek! javításai megbízhatóak! átalakításai modernnek! lámpái tartósak! alkatrészei szolidak! Röntgen, diathermia magas frekvenciájú gépeket, elektro-technikai műszereket, Ampère- és Voltmérőket, stb. szakszerűen javít!

„Novy” rádiólaboratórium

BRASSO, Rózsater 19. — Telefon: 1-99 sz

Bőriparosok! Támogassátok a saját vállalatotokat. Mindennemű bőr és talp a legolcsóbb

BŐRIPAROS MESTEREK ARUCSARNOKA R-T nál, Brassó, Rózsater 2 szám alatt

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állás-keresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Tanult kelmefestő-segéd, ki a szakmában tökéletesen jár, azonnal felvétetik. „Cristal”, Cluj, Str. Moldovei 15.

Brassói Általános Takarékpénztár betétkönyvet egymillió értékig veszek készpénz ellenében. 30 százalék. Cím: Dr. Samuel Ostfeld, Alba-Julia. 1608

Keresek megvételre tizes Flásh-kötőgépet, hatvan, esetleg nyolevan centi. Tricotage, Friedmann, Reteag. 1610

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYAKAT, cerna férfizoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat IAR-TÓS ANYAGBÓL OLCSÓ ÁRON KÖTÖK. Cím: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Volt Hátulskóbánya) 12957

Állást iver

Gesundes deutsches Fräulein, perfekt deutsch, rumänisch, für zwei Kindern von 3-6 Jahre, sucht József Emil, Târgu-Mureş. 1613

Irodai segéderő kerestük, amely jó stenografus magyarban, vagy németben és aki a román nyelvet is szöveben és írásban bírja. Személyes jelentkezés 21-én és 22-én délután 3-tól 5-ig. Kut-utca 54. emelet, jobbra. 1614

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban, 572 oldal, 1044 vers, egész vázsonkötésben, ára csak 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., (az udvarban).

Tűzifafelen

céljaira használt, az állomás mellett fekvő, iparvágánnyal, hidmérleggel — színnel, kis lakóházzal ellátott terület bérbeadó. Érdeklődők forduljanak a Magyar Általános Hitelbank fiókjához Braşov, Str. Voivodul Mihai 6.

Vezérképviselőket

keresünk minden terület részére, egy új, nélkülözhetetlen háztartási cikk terjesztésére. Érdeklődők ir-
tanak Ing. Kinzbruner Bukarest V. Serben Voda 206 címre

UJRA KAPHATÓ

Dr. CHERESTESIU és DERI GYULA tanárok által szerkesztett

ROMÁNUL

100 újságicikk, élcek és képek alapján című nyelvtan. A 368 oldalas könyv ára 150 lej. Postai szállítással, utánvétellel 175 lej. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassóban, Kapu-utca 56-58. Bukarestben: Strada Mina 9 szám alatt.

Sipályán és bálteremben

száz és száz nő közül is kitűnik a gőzörökhullámosított fej, mert az a legtermészetesebb és így a legelőkeltebb is.

Molnár A. női fodrász-szalon Kozmetikai osztály!

Prima száraz bűkkőtűzifát szálit napi áron

ORBÁN és KECEMEN

BRASSÓ, MIRCEA VODÁ 8. - Telefon 3-86.

Megrendelések feladhatók: Kapu-utca 42 sz. az udvarban — Telefon 242; Gonser R., Fekete-utca 23 és az „Agisz” rózsateri üzletében

Kedden, február 20-án kezdődik az

M. Mayer és Tsa

Brassó, Károly király (Kapu-utca 2 sz. alatti)

rőfös-, dival- és fehérneműkereskedés

(hatóságilag engedélyezett)

végkiárúsítása!